

STATISTISKE UNDERSØGELSER *Nr. 16*

Industrieksporten

fra Danmark og nogle andre lande siden 1953

4. hæfte. Elektriske maskiner og instrumenter
Supplement. Den konkurrencemæssige stilling for
dansk maskineksport i 1961-63

Udgivet af

DET STATISTISKE DEPARTEMENT

København 1965

DET STATISTISKE
DEPARTEMENTS BIBLIOTEK
DANMARK

*Da. 10,
765.1*

Dette skrift er affattet af sekretær i Det statistiske Departement cand. polit. Erik Holm, der hæfter for skriftets indhold. Om de vanskeligheder, der gør sig gældende ved en bearbejdelse af denne art af de forskellige landes statistik, og om de forbehold, der som følge heraf må tages, henvises til denne series 3. hæfte, afsnit 5, side 15-17.

Det statistiske Departement i marts 1965.

I serien »Industrieksporten fra Danmark og nogle andre lande siden 1953« er tidligere udsendt:

1. hæfte. Indledende oversigt. Udgivet 1963. Pris: 3,25 kr. i.o.
2. hæfte. Konserves. Udgivet 1963. Pris: 4,25 kr. i.o.
3. hæfte. Ikke-elektriske maskiner. Udgivet 1964. Pris: 5,00 kr. i.o.

Signaturforklaring :

- » gentagelse.
- nul.
- 0 mindre end $\frac{1}{2}$ af den anvendte enhed.
- . anvendes i rubrikker, hvor der efter sagens natur ikke kan forekomme tal.
- ... oplysning foreligger ikke.
- * ved foreløbige tal og anslåede tal.

Pris 5,00 kr. i.o.

ANDELBOGTRYKKERIET I ODENSE

Udkommet i juni 1965

Eksport af elektriske maskiner og instrumenter siden 1953

Indledning

1. Den her givne fremstilling af udviklingen i den danske eksport af elektriske maskiner og instrumenter følger meget nøje de retningslinier, som var lagt for den tilsvarende publikation angående ikke-elektriske maskiner. Den omhandlede gruppe omfatter varer af ret forskellig karakter, idet der f.eks. i den indgår generatorer, husholdningsmaskiner, radioudstyr, kabler, forskellige måle- og kontrolinstrumenter, ure, optik og fotoudstyr; angående den mere præcise vareafgrænsning henvises der til noter og anmærkninger i det følgende.

I indledningen gives der en fremstilling af udviklingen i produktion, import, eksport og hjemmemarkedsanvendelse for gruppen som helhed samt større dele af den, mens eksportudviklingen for forskellige mere specificerede grupper beskrives i det følgende afsnit.

2. Den danske produktion af elektriske maskiner og instrumenter havde i 1953 en værdi (ab fabrik) på 664 mill. kr. (jfr. tabel 1). I 1961 var produktionsværdien næsten tredoblet, idet den udgjorde 1919 mill. kr. Siden er den yderligere steget, så man må antage, at produktionsværdien nu ligger på et niveau på omkring 2,3 mld. kr. årligt.

Tabel 1. Værdi af tilgang og anvendelse af elektriske maskiner og instrumenter

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
	mill. kr.								
Produktion.....	664	821	904	988	1078	1237	1478	1833	1919
Import (c.i.f.).....	218	235	246	281	342	391	505	687	789
Lagerforskydning.....	19	23	15	13	÷4	8	45	83	40
Forsyning i alt.....	863	1033	1135	1256	1424	1620	1938	2437	2668
Handels- og transportavancer.....	257	283	289	337	397	455	533	680	758
Samlet tilgang.....	1120	1316	1424	1593	1821	2075	2471	3117	3426
Anvendelse:									
<i>Eksport</i> (f.o.b.).....	157	198	251	292	284	324	346	401	489
<i>Hjemmemarked</i>	963	1118	1173	1301	1537	1751	2125	2716	2937
heraf:									
Råstof (dele).....	248	299	323	332	389	439	575	758	772
Investering.....	321	363	389	423	476	526	606	723	803
Konsum.....	394	456	461	546	672	786	944	1235	1362

ANM.: Vareafgrænsningen afviger en smule fra den i tabel 6 og fig. tabeller benyttede (SITC kap. 72 og 86), idet gramfononer m.v. (SITC 89.1.1-2) og husholdningsmaskiner (SITC 71.9.4) er medtaget her, mens elektrisk udstyr til transportmidler (SITC 72.9.4) ikke er medtaget. Samhandel med Færøerne og Grønland er medtaget i tabel 1-5, men ikke i tabel 6 og fig. tabeller. Værdien er opgjort i årets priser excl. afgifter og subsidier.

KILDE: Materiale i departementet.

Som det fremgår af tabel 1 og figur 1 (jfr. også tabel 2) har produktionsværdien været stigende i alle årene i perioden 1953-61. Produktionsstigningen var stærkest i årene 1954 og 1960, hvor den i begge tilfælde var på 24 pct. i forhold til det foregående år. I årene fra 1955 til 1957 var den derimod på 9-10 pct. årligt¹ og i 1961 kun på 5 pct. Man må antage, at produktionen i 1962 steg med ca. 12 pct., mens der i 1963 var tale om en lille nedgang i produktionen, idet den skønsmæssigt var ca. 3 pct. mindre end i 1962.

Foruden fra den danske produktion har der på markedet været en tilgang af maskiner fra udlandet. Importen (målt ved c.i.f. værdien) steg i periodens første år kun lidt, mens den siden 1955 er steget ret kraftigt. Den stærkeste importstigning forekom i årene 1959 og 1960, hvor importen blev forøget med henholdsvis 29 og 36 pct. i forhold til året før. Efter 1960 er stigningstakten i forhold hertil blevet noget afsvækket, idet forøgelsen i 1961 var på 15 pct., i 1962 på 17 pct. og i 1963 på kun 6 pct.

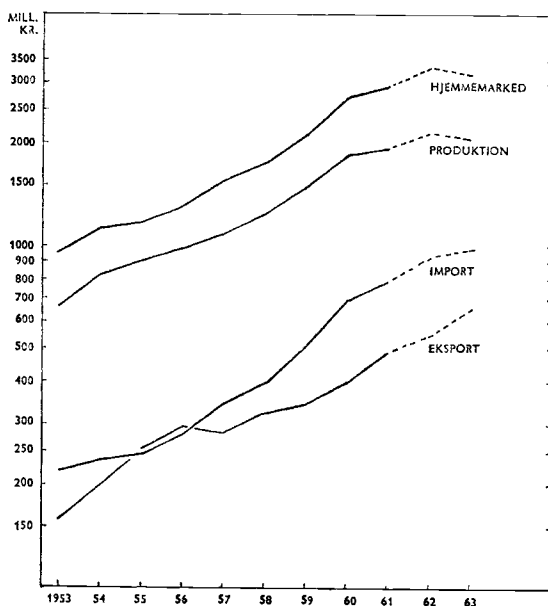
Foruden fra produktion og import kan der være tilgået markedet varer ved, at producenters eller forhandlers lagre heraf er blevet formindsket (er lagrene blevet større, må den forsyning, der kommer fra de to andre kilder tilsvarende reduceres). Ved at tage hensyn hertil, og ved desuden at forøge den samlede forsynings værdi med handels- og transport-avancer, får man værdien af den samlede tilgang til markedet af de pågældende varer.

¹ Beregninger af den gennemsnitlige årlige stigning er overalt foretaget ved en beregning af r i udtrykket

$$V_n = V_0 (1 + r)^n,$$

hvor V_n angiver værdien i periodens sidste år, V_0 værdien i periodens første år og n antallet af år.

Figur 1. Produktion, import, eksport og hjemmemarkedsanvendelse af elektriske maskiner og instrumenter.

ANM. Figuren er tegnet på grundlag af tabel 1 og 2.

Denne tilgang kan være anvendt enten til eksport, eller den kan være anvendt på hjemmemarkedet. I årene fra 1953 til 1956 var der for elektriske maskiner og instrumenter en ret kraftig eksportstigning, men fra 1956 til 1959 var stigningen væsentligt svagere, hvorefter den igen er taget til i styrke (jfr. mere herom senere). Afsætningen på hjemmemarkedet steg noget mere stabilt indtil 1958, hvorefter der i de to følgende år var en kraftig forøgelse - i 1959 på godt 21 pct. og i 1960 på næsten 28 pct. Efter 1960 er denne stigning blevet væsent-

Tabel 2. Den gennemsnitlige årlige stigning i produktion, import, eksport og hjemmemarkedsanvendelse af elektriske maskiner og instrumenter

	1953-58	1958-59	1959-60	1960-61	1961-62*	1962-63*
	pct.					
Produktion.....	13,5	19,5	24,0	4,7	12	÷3
Import.....	12,4	29,2	36,0	14,8	17	6
Samlet tilgang.....	13,1	19,1	26,1	9,9	14-15	÷2
Eksport.....	15,6	6,8	15,9	21,9	13	19
Hjemmemarkedsanvendelse.....	12,7	21,4	27,8	8,1	15	÷5

ANM.: Beregningen af tallene for 1953-61 er foretaget på grundlag af tabel 1. Den foreløbige karakter af oplysninger for 1961-63 må kraftigt fremhæves.

Tabel 3. **Indekstal for produktion, import, eksport og hjemmemarkedsanvendelse af elektriske maskiner og instrumenter, 1961 (1953 = 100)**

	Produktion	Import	Eksport	Hjemmemarked
	1953 = 100			
Generatorer, motorer m.v.	319	435	267	363
Elementer, lamper, ledninger	171	438	156	204
Radio- og kommunikationsudstyr m.v.	402	421	338	425
Husholdningsmaskiner, køleskabe.	441	1750	220	512
El.maskiner og app. i øvrigt, instrumenter m. v. .	239	281	408	222
Elektriske maskiner og instrumenter i alt. .	289	362	311	305

ANM.: Beregningen er foretaget på grundlag af bilagstabel I.

ligt mindre. I 1961 var den således kun på 8 pct., i 1962 skønnes den til at være omkring 15 pct. og i 1963 var der i afsætningen på hjemmemarkedet en ikke uvæsentlig nedgang, som kan ansættes til omkring 5 pct. i forhold til 1962-niveauet.

Sammenligner man året 1961 med 1953 viser det sig, at det danske samfund er blevet mere afhængig af udlandet med hensyn til tilgangen af elektriske maskiner og instrumenter, mens afsætning til hjemmemarked og eksport er steget nogenlunde lige kraftigt. Af tabel 3 fremgår det, at medens den danske produktion er steget med 189 pct. i denne periode, er importen steget med 262 pct. På anvendessiden er forskellen ubetydelig, idet eksporten er steget med 211 pct., medens afsætningen på hjemmemarkedet er steget med 205 pct.

Det har været muligt at fordele tilgang og anvendelse på fem væsentlige varegrupper (jfr. også bilagstabel I, side 11), og det viser sig her, at for alle fem gruppers vedkommende er importen steget kraftigere end produktionen. Ser man

derimod på anvendessiden, viser det sig, at for de i tabel 3 førstnævnte fire varegruppers vedkommende er afsætningen på hjemmemarkedet steget stærkere end eksporten, mens det udelukkende er inden for restgruppen (elektriske maskiner og apparater i øvrigt, instrumenter m.v.) at eksportstigningen har været kraftigst.

Tabellerne 4 og 5 viser, hvorledes udviklingen har været perioden igennem. I tabel 4 er importværdien direkte sat i forhold til produktionsværdien. Det fremgår heraf, at importens værdi i 1953 udgjorde 33 pct. af produktionens værdi. På grund af den meget svage stigning i importen faldt denne andel til 27 pct. i 1955, men nåede i 1958-59 igen op på omkring 33 pct. Denne bevægelse skyldtes først og fremmest udviklingen for restgruppen, men også for radio- og kommunikationsudstyr m.v.

Siden 1958 har importstigningen været kraftigere end produktionsstigningen i alle grupperne, og importens værdi udgjorde i 1961 i forhold til produktionsværdien 41 pct. Dette tal er sikkert siden steget endnu mere.

Tabel 4. **Importværdi i pct. af produktionsværdi for forskellige varegrupper**

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
	pct.								
Generatorer, motorer m.v.	28	36	28	32	30	32	39	38	38
Elementer, lamper, ledninger	10	9	9	11	11	11	18	22	25
Radio- og kommunikationsudstyr m.v.	35	23	27	30	35	31	29	35	37
Husholdningsmaskiner, køleskabe.	5	7	9	8	7	7	6	12	22
El. maskiner og app. i øvrigt, instrumenter m.v.	53	46	41	42	50	55	60	61	62
Elektriske maskiner og instrumenter i alt.	33	29	27	28	32	32	34	37	41

ANM.: Beregningen er foretaget på grundlag af bilagstabel I.

Tabel 5. Eksportværdi i pct. af værdi af samlet tilgang i forskellige varegrupper

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
	pct.								
Generatorer, motorer m.v.....	29	22	25	25	23	20	23	22	23
Elementer, lamper, ledninger	15	14	13	15	14	17	14	10	12
Radio- og kommunikationsudstyr m.v.....	11	14	16	15	11	10	8	7	9
Husholdningsmaskiner, køleskabe.....	13	11	17	10	8	7	7	6	6
El. maskiner og app. i øvrigt, instrumenter m.v.....	12	15	19	22	20	23	20	19	21
Elektriske maskiner og instrumenter i alt.....	14	15	18	18	16	16	14	13	14

ANM.: Beregningen er foretaget på grundlag af bilagstabel I.

Udviklingen har ikke været helt så klar på afsætningsiden (tabel 5). For den betydelige restgruppe udgjorde eksporten en stærkt stigende andel af den samlede afsætning i periodens første år, mens eksportandelen i 1959-61 var ret konstant. For gruppen husholdningsmaskiner og køleskabe har eksportandelen været jævnt faldende bortset fra en relativt stor eksport i 1955. For de øvrige grupperes vedkommende har udviklingen været væsentligt mere uensartet. Det samlede resultat er blevet, at medens eksportandelen i 1955-56 lå ret højt (18 pct.) var den i 1961 faldet tilbage til niveauet i 1953 (14 pct.). I 1963 er eksportandelen sikkert atter steget.

3. Danmarks eksport¹ af elektriske maskiner og instrumenter² udgjorde i 1953 140 mill. kr. jfr. tabel 6. I 1964 var denne eksport steget til 688 mill. kr., en stigning på 391 pct.³. Denne stigning var kraftigere end stigningen i den samlede industrieksport, som i samme periode blev forøget med 280 pct., jfr. figur 2.

I 1953 udgjorde eksporten af elektriske maskiner og instrumenter 7,0 pct. af den samlede industrieksport (jfr. tabel 7). Denne andel steg til 8,8 pct. i 1956, men faldt tilbage til 7,5 pct

¹ Heri ikke medregnet transithandel samt handel med Færøerne og Grønland.

² Herved forstås kapitel 72 og kapitel 86 i SITC, jfr. note til tabel 6.

³ Tages der hensyn til den ændrede vareafgrænsning var stigningen dog kun på 356 pct.

Tabel 6. Danmarks eksport. Specialhandel

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964*
	mill. kr.											
Eksport af varer ¹ i alt.	6 175	6 547	7 194	7 559	7 976	8 600	9 323	9 884	10 177	10 974	12 552	13 874
Eksport af												
industrivarer ²	1 989	2 248	2 613	2 965	3 433	3 906	4 109	4 618	4 966	5 615	6 594	7 551
Eksport af												
el. mask. og instr. ³ .	140	181	225	262	258	292	308	364	441	500	599	688

¹ Excl. postpakker.

² Angående vareafgrænsningen se 1. hæfte, Indledende oversigt. Tallene for 1961-63 er blevet revideret i forhold til oplysningerne i 3. hæfte.

³ Kapitlerne 72 og 86 i SITC. Ændringen af SITC i 1961 bevirkede, at tallene for 1961-63 er større, end de ellers ville være blevet. Forskellen beløber sig til 8 mill. kr. i 1961, 16 mill. kr. i 1962 og 28 mill. kr. i 1963, jfr. anmærkningen til bilagstabel IV.

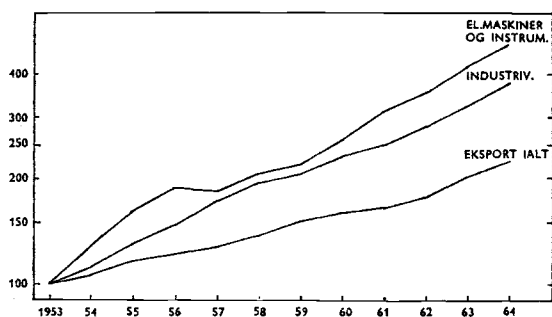
Tabel 7. Eksport af elektriske maskiner og instrumenter i pct. af den samlede industrieksport og i pct. af import af elektriske maskiner og instrumenter

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
	pct.											
Eksport af el. maskiner og												
instr. i pct. af industrieksport ¹ ..	7,0	8,1	8,6	8,8	7,5	7,5	7,5	7,9	8,9	8,9	9,1	9,1
Eksport af el. maskiner og instr. i pct.												
af import af el. maskiner og instr. ²	66	74	91	93	77	76	62	55	60	57	64	60

¹ Begge specialhandel. ² Begge generalhandel.

ANM.: Eksporten er opgjort f.o.b., importen er opgjort c.i.f.

Figur 2. Indeks for samlet vareeksport, industrieksport og eksport af elektriske maskiner og instrumenter.

i de følgende år. Siden 1960 har andelen dog igen været stigende til 9,1 pct.

Danmarks eksport af elektriske maskiner og instrumenter har i alle årene siden 1953 været mindre end importen af de tilsvarende varer. I 1953 udgjorde eksportværdien 66 pct. af importværdien og i 1964 60 pct., men dette tal var i årene 1954-58 væsentligt højere, jfr. tabel 7.

Den eksportstigning som i løbet af årene 1953-63 har fundet sted for gruppen elektriske maskiner og instrumenter svarer til en gennemsnitlig årlig forøgelse på 15,8 pct., jfr. tabel 8. Blandt de større vesteuropæiske lande er det kun Italien, som for perioden som helhed har haft en kraftigere eksportforøgelse (21 pct. årligt), mens den østrigske eksport af disse varer, som absolut er af samme størrelsesorden som den danske, er steget med 17 pct. årligt. Under et steg fællesmarkedslandenes eksport med godt 14 pct. årligt, mens frihandelsområdets eksport (excl. eksporten fra Schweiz) kun blev forøget med 8,5 pct. årligt på grund af en meget lav stigningstakt for eksporten fra U.K.

For de fleste lande gælder det, at eksportstigningen siden 1959 har været kraftigere end den var i perioden 1953-58. Således har Italiens relativt meget betydelige eksportforøgelse kun efter 1959 været bemærkelsesværdig stor. Bortset fra dette land og Canada er det de tre skandinaviske lande, som siden 1959 har haft den stærkeste eksportstigning. I 1963 steg den danske eksport med 17 pct., hvilket også dette år var en relativt kraftig stigning.

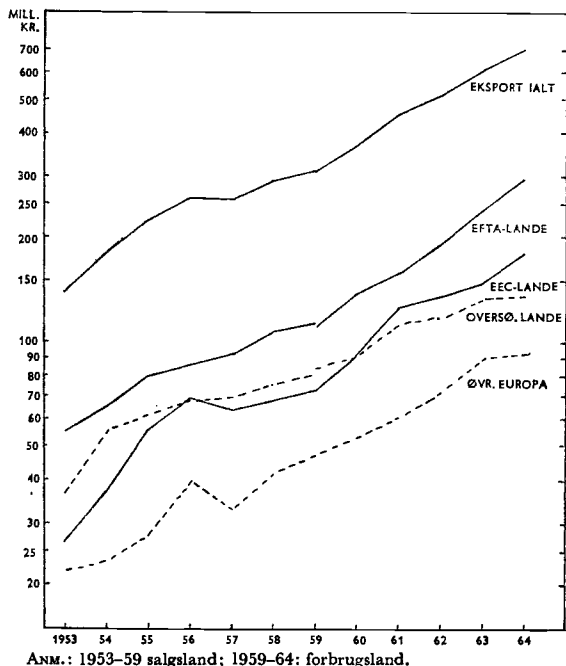
Tabel 8. Eksport af elektriske maskiner og instrumenter fra forskellige lande

	1953	1963	Gennemsnitlig årlig stigning			
			1953-63	1953-58	1959-63	1962-63
	mill. \$		pct.			
Norge	2,2	24,2	27,3	37,2	23,7	36,4
Portugal	0,6	5,0	22,6	31,2	13,5	5,0
Italien	48,7	335,8	21,3	10,4	42,0	27,5
Østrig	18,1	88,6	17,2	21,0	15,1	2,4
<i>Danmark</i>	<i>20,2</i>	<i>87,6</i>	<i>15,8</i>	<i>15,9</i>	<i>17,8</i>	<i>17,1</i>
Vesttyskland	428,8	1691,8	14,7	17,0	11,8	12,7
Holland	131,9	502,6	14,3	12,7	14,7	12,1
Frankrig	157,3	508,4	12,4	10,9	15,8	12,0
Canada	56,4	175,7	12,1	-1,7	30,7	29,8
Sverige	61,1	187,1	11,8	9,9	17,8	15,3
Belgien-Luxembourg	97,2	266,1	10,6	10,4	15,3	12,4
United Kingdom	558,9	1101,7	7,0	5,8	9,8	12,4
U.S.A.	980,9	1916,7	6,9	4,2	13,0	8,4
Schweiz	585,4	8,2 ¹	6,6
EEC-lande i alt.	863,9	3304,7	14,4	14,2	15,0	13,8
EFTA-lande i alt.	661,1²	2079,6	8,5²	7,3²	11,5²	10,9

¹ 1960-63. ² Excl. Schweiz.

ANM.: Landene er ordnede efter deres relative eksportstigning i 1953-63. Tabellen er opstillet på grundlag af bilagstabel IV, jfr. noterne hertil.

Figur 3. Danmarks eksport af elektriske maskiner og instrumenter til forskellige områder

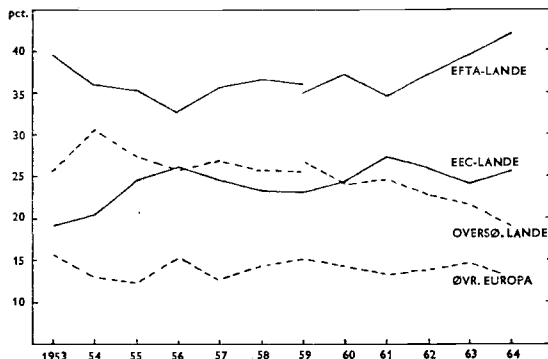
ANM.: 1953-59 salgsland; 1959-64 forbrugsland.

I bilagstabel II og figur 3 er givet en beskrivelse af, hvorledes den danske eksport af elektriske maskiner og instrumenter har fordelt sig på fire forskellige områder, det europæiske frihandelsområde (EFTA-landene), det europæiske økonomiske fællesskab (EEC-landene), øvrige europæiske lande og oversøiske lande. Det ses her, at de forskelle, der fra år til år har været i stigningstakten i den samlede eksport af elektriske maskiner og instrumenter, først og fremmest har været betinget af udviklingen i eksporten til de nuværende fællesmarkedslande.

Man bemærker således, at i 1953-56, hvor den samlede eksport steg ret kraftigt (en gennemsnitlig årlig stigning på 23 pct.) udvidedes eksporten til de nuværende fællesmarkedslande stærkt (en gennemsnitlig årlig stigning på næsten 37 pct.). I årene 1956-59 steg den samlede eksport kun med 6 pct. i gennemsnit pr. år - eksporten til fællesmarkedslandene forøgedes i denne periode med kun 2 pct. i gennemsnit pr. år. Fra 1959 til 1963, hvor den samlede eksport er steget med knap 18 pct. årligt i gennemsnit er eksporten til fællesmarkedet steget med knap 20 pct. pr. år.

Udviklingen i afsætningen til de nuværende EFTA-lande har været væsentligt mere stabil.

Figur 4. Forskellige områders andele i Danmarks eksport af elektriske maskiner og instrumenter

ANM.: 1953-59 salgsland; 1959-64 forbrugsland.

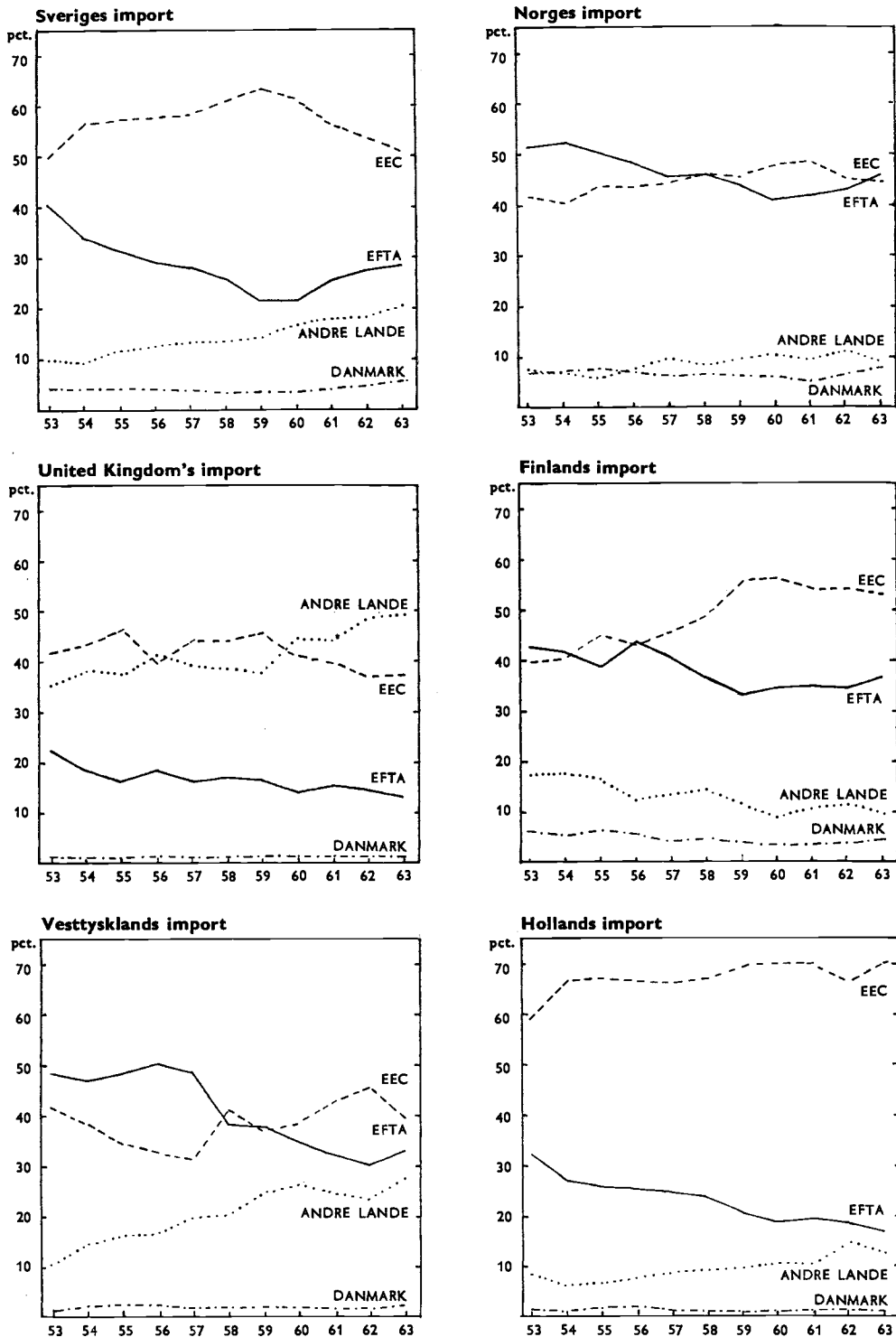
Til disse lande var der i 1953-59 tale om en gennemsnitlig årlig eksportforøgelse på knap 13 pct. med den stærkeste stigning i de første to år. Fra 1959 til 1963 er eksporten til frihandelsområdet forøget med næsten 22 pct. i gennemsnit pr. år. Det er værd at bemærke, at eksportstigningen i 1961-63 var væsentligt stærkere over for EFTA-landene end over for EEC-landene.

Med hensyn til afsætningen til det øvrige Europa har den været jævnt stigende bortset fra en relativt stor eksport i 1956 og tilsvarende lille eksport i 1957. Afsætningen til de oversøiske lande blev forøget stærkt i 1954 og har siden været ret jævnt, men relativt svagt stigende.

I bilagstabel II er der anført foreløbige oplysninger om eksporten i 1964. Den var dette år på i alt 704 mill. kr. Eksporten til frihandelsområdet steg med 22-23 pct., mens den relative fremgang over for fællesmarkedslandene var på 20-21 pct. Til de øvrige europæiske lande og de oversøiske lande var der kun en eksportstigning på et par pct.

I figur 4 er angivet, hvorledes de fire områders andel i den samlede eksport har udviklet sig siden 1953. EFTA-landenes andel, som i 1953 var på knap 40 pct. faldt til 33 pct. i 1956 samtidig med at EEC-landenes andel steg fra 19 til 26 pct. Siden 1956 er EFTA-landenes andel steget til 42 pct. i 1964, mens EEC-landenes andel dette år var på 26 pct. De øvrige europæiske landes andel har svinget mellem 12 og 16 pct. og var i 1964 på 13 pct. De oversøiske landes andel i eksporten, som i 1954 steg til godt 30 pct. er siden faldet til 19 pct. i 1964.

Figur 5. Forskellige landes import af maskiner procentvis fordelt på områder.

ANM.: Beregningerne er foretaget på grundlag af bilagstabel IV.

Tabel 9. Danmarks procentvise andel i importen af elektriske maskiner og instrumenter i forskellige lande

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	pct.										
<i>Importandel i</i>											
Sverige.....	4,2	4,2	4,2	4,1	4,0	3,6	3,6	3,7	4,4	4,7	5,6
Norge.....	6,8	7,1	7,6	7,0	6,3	6,9	6,5	6,1	5,1	6,6	7,8
United Kingdom.....	1,3	1,1	1,2	1,5	1,2	1,4	1,5	1,4	1,6	1,5	1,6
Finland.....	6,0	5,4	6,1	5,8	4,2	4,8	4,0	3,6	3,7	3,9	4,7
Vesttyskland.....	1,2	2,0	2,4	2,4	2,0	2,1	2,2	2,1	1,8	1,9	2,3
Holland.....	1,5	1,4	2,0	2,0	1,5	1,4	1,2	1,2	1,5	1,3	1,1

Blandt de enkelte lande er Sverige den mest betydningsfulde aftager. I de sidste år er således 20 pct. af den samlede danske eksport af elektriske maskiner og instrumenter blevet afsat til Sverige. Herefter følger Vesttyskland, Norge, U.K., Holland, Finland og U.S.A. Disse 6 lande aftog i 1964 i alt 47 pct. af den samlede eksport. I absolutte tal udgjorde i 1964 eksporten til Sverige 138 mill. kr., Vesttyskland 89 mill. kr., Norge 76 mill. kr., U.K. 52 mill. kr., Holland 47 mill. kr., Finland 35 mill. kr., og U.S.A. 34 mill. kr. ud af en samlet eksport på 704 mill. kr., jfr. bilagstabel II.

I bilagstabel III er givet en oversigt over, hvorledes importen af elektriske maskiner og instrumenter har udviklet sig i perioden 1953-63 i disse lande (bortset fra U.S.A.). Denne import er fordelt på de tre områder, EFTA-lande, EEC-lande og andre lande. Desuden er der givet oplysninger om størrelsen af specielt importen fra Danmark. På dette grundlag har man beregnet, hvor stor en andel af importen i de pågældende lande, der er kommet fra de tre områder og resultatet heraf er gengivet i figur 5. I tabel 9 er givet oplysninger om udviklingen i Danmarks importandel i de forskellige lande.

I Sverige udgjorde Danmarks andel i den samlede import af elektriske maskiner og instrumenter i periodens første år 4,2 pct. Den faldt

noget indtil 1959, hvor den var på 3,6 pct. men er siden steget til 5,6 pct. i 1963.

I Norge har udviklingen ikke været så entydig. Den danske importandel har de fleste af årene ligget mellem 6 og 7 pct. og nåede i 1963 sit højeste niveau med 7,8 pct.

I United Kingdom har den danske markedsandel været væsentligt mindre, idet den har varieret mellem 1,1 og 1,6 pct. men med en tendens til, at markedsandelen har været størst i periodens sidste år.

I Finland har variationen i den danske importandel været ret stor, idet den har svinget mellem 3,6 og 6,1 pct. Tendensen har her været, at importandelen har været mindst i periodens sidste del.

I Vesttyskland har den danske importandel siden 1954 ligget omkring 2 pct. med den mindste andel i årene 1961-62.

I Holland har importen fra Danmark udgjort mellem 1 og 2 pct. i løbet af perioden, men med en tendens til, at andelen har været faldende.

For de øvrige vesteuropæiske lande gælder det, at den danske andel i importen af elektriske maskiner og instrumenter er meget ringe. I intet af disse lande har den danske importandel i dette tiår været over 1 pct. De fleste steder ligger den mellem 0,5 og 1,0 pct.

Bilagstabel I. **Produktion, import, samlet tilgang, eksport og hjemmemarkedsanvendelse af elektriske maskiner og instrumenter**

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
	mill. kr.								
1. Generatorer, motorer									
Produktion.....	72	92	99	113	119	155	170	213	230
Import.....	20	33	28	36	36	50	67	80	87
Samlet tilgang.....	105	140	138	169	176	230	262	321	352
Eksport.....	30	31	34	43	41	45	60	72	80
Hjemmemarked.....	75	109	104	126	135	185	202	249	272
2. Elementer, ledninger m.v.									
Produktion.....	132	171	176	166	157	166	199	220	226
Import.....	13	16	16	18	17	18	35	48	57
Samlet tilgang.....	169	216	226	220	210	218	272	309	333
Eksport.....	25	30	30	33	29	36	38	32	39
Hjemmemarked.....	144	186	196	187	181	182	234	277	294
3. Radio- og komm.udstyr									
Produktion.....	133	154	179	230	280	361	435	563	534
Import.....	47	36	49	69	98	113	126	199	198
Samlet tilgang.....	235	244	300	397	510	645	748	1008	977
Eksport.....	26	35	49	60	58	66	57	73	88
Hjemmemarked.....	209	209	251	337	452	579	691	935	889
4. Husholdningsmaskiner m.v.									
Produktion.....	73	91	95	132	163	199	239	303	322
Import.....	4	6	9	11	11	13	15	35	70
Samlet tilgang.....	116	147	161	206	248	290	339	453	550
Eksport.....	15	16	27	21	19	20	24	25	33
Hjemmemarked.....	101	131	134	185	229	270	315	428	517
5. El. app. i øvr., instrumenter									
Produktion.....	254	313	355	347	359	356	435	534	607
Import.....	134	144	144	147	180	197	262	325	377
Samlet tilgang.....	495	569	599	601	677	692	850	1026	1214
Eksport.....	61	86	111	135	137	157	167	199	249
Hjemmemarked.....	434	483	488	466	540	535	683	827	965
1-5. El. mask. og instr. i alt									
Produktion.....	664	821	904	988	1078	1237	1478	1833	1919
Import.....	218	235	246	281	342	391	505	687	789
Samlet tilgang.....	1120	1316	1424	1593	1821	2075	2471	3117	3426
Eksport.....	157	198	251	292	284	324	346	401	489
Hjemmemarked.....	963	1118	1173	1301	1537	1751	2125	2716	2937

KILDE: Materiale i departementet.

Bilagstabel II. Danmarks eksport af elektriske maskiner og instrumenter fordelt på forskellige områder og lande

	Salgsland							Forbrugsland					
	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1959	1960	1961	1962	1963	1964*
	mill. kr.												
EFTA-lande i alt.....	55,3	65,0	79,9	86,0	92,2	106,9	113,4	110,0	138,5	159,0	192,5	241,9	296,3
Sverige.....	23,3	27,4	33,8	38,6	40,6	45,8	54,2	54,2	65,7	82,9	100,2	121,3	138,2
Norge.....	21,8	23,6	26,6	24,8	27,4	29,3	29,4	28,4	39,3	36,3	47,0	63,4	76,2
United Kingdom.....	4,6	7,2	11,9	12,7	12,6	17,4	19,3	17,0	18,9	23,8	26,6	34,1	51,7
Schweiz.....	4,1	5,0	5,1	5,7	8,2	9,3	6,0	5,7	9,3	8,4	11,2	11,3	12,9
Østrig.....	0,6	0,6	1,0	1,5	1,9	2,8	2,5	2,7	2,9	4,9	5,3	8,5	10,1
Portugal.....	0,9	1,2	1,5	2,7	1,5	2,3	2,0	2,0	2,4	2,7	2,2	3,3	7,2
EEC-lande i alt.....	26,8	37,1	55,7	68,7	63,9	68,1	72,9	72,6	90,7	125,8	135,7	149,6	180,3
Vesttyskland.....	6,0	12,0	15,7	19,0	20,0	29,8	31,6	32,3	43,5	55,5	57,9	71,1	89,2
Holland.....	11,0	13,2	25,2	31,7	24,4	19,6	19,1	18,8	23,0	39,0	43,5	38,7	47,3
Belgien-Luxembourg....	3,9	4,5	4,9	5,9	6,8	7,3	9,3	9,2	7,4	8,7	9,7	11,5	14,7
Frankrig.....	3,3	3,9	4,7	6,8	6,4	6,1	7,2	7,2	9,0	11,5	12,8	16,8	18,9
Italien.....	2,6	3,5	5,2	5,3	6,3	5,3	5,7	5,1	7,8	11,1	11,8	11,5	10,2
Øvrige Europa i alt.....	21,9	23,4	27,8	39,7	32,8	41,7	47,4	47,4	52,9	61,2	71,5	89,8	92,2
Finland.....	8,8	10,7	14,9	16,7	11,5	12,9	12,8	12,8	16,7	21,4	30,9	31,4	34,7
Østeuropa.....	4,4	6,2	5,5	8,9	11,9	13,3	17,7	17,7	19,7	25,5	25,3	37,9	24,0
Polen.....	3,5	1,6	3,4	4,0	3,7	5,8	6,9	6,9	8,7	10,2	13,0	23,9	7,7
Sovjetunionen.....	0,2	0,1	0,9	2,3	3,5	3,0	4,9	4,9	6,0	5,6	5,3	6,1	3,9
Andre europæiske lande	8,7	6,5	7,4	14,1	9,4	15,5	16,9	16,9	16,5	14,3	15,3	20,5	33,5
Oversøiske lande i alt..	36,2	55,0	62,0	67,4	69,4	75,4	80,4	84,1	90,3	113,1	117,9	133,1	135,3
Amerika.....	17,8	33,7	34,2	36,1	35,0	33,8	38,1	38,2	48,3	58,7	60,7	65,9	58,7
U.S.A.....	2,7	3,7	3,6	7,0	7,7	9,1	13,1	12,6	18,5	18,4	27,2	33,9	33,6
Canada.....	0,5	1,0	1,1	1,2	2,0	2,9	2,5	2,4	2,8	3,1	4,0	4,3	4,4
Brasilien.....	7,4	19,4	14,0	16,5	14,9	12,6	10,0	10,0	14,2	20,0	13,1	6,8	4,9
Asien.....	6,5	7,7	10,4	18,1	19,8	21,0	26,9	29,8	27,8	37,4	39,6	40,6	48,4
Japan.....	0,1	0,7	1,3	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,9	4,5	4,1	5,6	6,5
Afrika.....	9,4	10,0	12,9	9,8	9,5	14,6	10,5	11,2	9,4	12,1	12,1	20,3	22,9
Øvrige områder.....	2,5	3,6	4,5	3,4	5,1	6,0	4,9	4,9	4,8	4,9	5,5	6,3	5,3
Eksport i alt.....	140,2	180,5	225,4	261,8	258,3	292,1	314,1	314,1	372,4	459,1	517,6	614,4	704,1

ANM.: Varegruppen omfatter kap. 72 + kap. 86 i SITC. 1953-58 specialhandel; 1959-64 generalhandel. Transithandelen udgjorde i 1959: 6,5 mill. kr.; 1960: 8,0 mill. kr.; 1961: 18,4 mill. kr.; 1962: 17,3 mill. kr.; 1963: 14,9 mill. kr. og 1964: 16,1 mill. kr. SITC blev revideret i 1961. Dette bevirkede, at eksporten under kap. 72 + 86 (rev.) blev noget større, end hvis den var opgjort efter kap. 72 + 86 (org.). Forskellen beløb sig til 8,3 mill. kr. i 1961, 16,3 mill. kr. i 1962, 28,0 mill. kr. i 1963 og ca. 49 mill. kr. i 1964. Forskellen skyldes næsten udelukkende, at køle- og fryseskabe til husholdningsbrug er med i kap. 72 (rev.), men ikke i kap. 72 (org.).

KILDE: Danmarks vareindførsel og -udførsel 1953-1963 og Vareomsætningen med udlandet, dec. 1964.

Bilagstabel III. **Forskellige landes import af elektriske maskiner og instrumenter**

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	mill. \$										
Sverige.											
Import i alt	87,1	98,3	115,0	132,8	158,6	193,7	210,9	243,2	261,5	280,4	305,0
fra EFTA-lande.....	35,1	33,6	36,0	39,1	44,5	47,4	46,1	53,0	67,3	77,9	87,2
» EEC-lande.....	43,4	55,4	66,0	76,8	92,9	118,6	134,1	149,4	147,2	150,9	155,9
» andre lande.....	8,6	9,3	13,0	16,9	21,2	27,7	30,7	40,8	47,0	51,6	61,9
» Danmark.....	3,6	4,1	4,9	5,4	6,3	6,9	7,6	9,1	11,5	13,3	17,1
Norge.											
Import i alt	48,3	51,6	50,8	53,4	62,8	63,0	65,0	89,5	102,7	116,6	127,1
fra EFTA-lande.....	24,9	27,2	25,6	25,9	28,8	29,0	28,8	36,8	43,1	50,3	58,4
» EEC-lande.....	20,0	20,9	22,2	23,3	27,9	29,2	29,9	43,1	50,0	52,7	56,9
» andre lande.....	3,4	3,5	3,0	4,2	6,1	4,8	6,3	9,6	9,6	13,6	11,8
» Danmark.....	3,3	3,6	3,9	3,8	4,0	4,3	4,2	5,5	5,2	7,7	10,0
United Kingdom.											
Import i alt	57,0	80,5	107,2	110,8	122,8	139,8	179,2	248,6	311,6	349,2	410,4
fra EFTA-lande.....	12,8	15,0	17,3	20,2	20,0	23,9	29,2	36,0	48,0	51,1	53,6
» EEC-lande.....	23,8	34,8	49,8	44,1	54,4	61,6	81,8	102,0	125,2	129,2	152,5
» andre lande.....	20,4	30,7	40,1	46,5	48,4	54,3	68,2	110,6	138,4	168,9	204,3
» Danmark.....	0,7	0,9	1,3	1,7	1,5	2,0	2,7	3,4	5,0	5,2	6,5
Finland.											
Import i alt	24,7	32,1	37,3	46,8	46,2	45,0	55,0	77,9	86,4	100,8	101,0
fra EFTA-lande ¹	10,6	13,4	14,5	20,5	18,8	16,5	18,3	27,2	30,2	34,6	37,4
» EEC-lande.....	9,8	13,0	16,8	20,4	21,0	22,0	30,6	43,7	46,7	54,5	53,8
» andre lande.....	4,3	5,7	6,0	5,9	6,4	6,5	6,1	7,0	9,5	11,7	9,8
» Danmark.....	1,5	1,7	2,3	2,7	1,9	2,1	2,2	2,8	3,2	3,9	4,7
Vesttyskland.											
Import i alt	39,3	52,0	68,8	79,9	97,7	154,3	191,0	257,1	355,8	432,1	447,4
fra EFTA-lande.....	18,9	24,4	33,5	40,3	47,6	58,7	72,6	89,8	114,5	131,9	147,8
» EEC-lande.....	16,5	20,0	24,0	26,2	30,7	63,4	70,8	99,8	152,5	197,9	176,8
» andre lande.....	3,9	7,6	11,3	13,4	19,4	32,2	47,6	67,5	88,8	102,3	122,8
» Danmark.....	0,5	1,0	1,6	1,9	1,9	3,2	4,2	5,3	6,6	8,4	10,3
Holland.											
Import i alt	101,2	132,5	169,5	208,0	225,7	225,3	257,8	328,6	472,4	546,1	594,4
fra EFTA-lande.....	32,6	36,1	43,9	52,9	56,1	53,2	53,3	62,1	93,3	100,9	99,7
» EEC-lande.....	60,0	87,9	114,2	139,1	149,3	151,3	179,4	231,0	329,3	363,9	420,1
» andre lande.....	8,6	8,5	11,4	16,0	20,3	20,8	25,1	35,5	49,8	81,3	74,6
» Danmark.....	1,5	1,8	3,4	4,1	3,4	3,1	3,2	4,0	6,9	7,3	6,5

¹ 1953-59 excl. Østrig.

ANM.: Varegruppen omfatter kapitlerne 72 og 86 i SITC.

KILDE: Foreign Trade, OECD (OEEC) 1953-63. For Finlands vedkommende er benyttet landets egen handelsstatistik; omregningen til \$ er foretaget efter fig. kurser: 1953-56: 100 markka = 0,43478 \$; 1957: 100 markka = 0,3908 \$; 1958-62: 100 markka = 0,3125 \$; 1963: 1 markka = 0,3125 \$. For Hollands vedkommende er landets egen handelsstatistik benyttet som kilde for 1961 og 1962, da der er indløbet en fejl i OECD's publikation.

Bilagstabel IV. **Forskellige landes eksport af elektriske maskiner og instrumenter. Specialhandel¹**

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	mill. \$										
Fra:											
Danmark ¹	20,2	26,1	32,6	37,8	37,4	42,3	45,4	53,9	66,3	74,8	87,6
Norge ¹	2,2	3,2	4,3	5,6	9,8	10,6	10,4	14,4	14,2	17,8	24,2
Sverige ¹	61,1	69,1	69,7	82,5	89,7	97,5	97,4	118,2	138,6	162,3	187,1
United Kingdom.....	558,9	564,4	636,0	714,6	753,1	739,5	759,4	791,0	916,9	979,8	1101,7
Østrig.....	18,1	20,4	26,7	37,9	44,8	48,1	50,5	60,7	69,1	86,5	88,6
Schweiz.....	462,2	506,8	549,0	585,4
Portugal.....	0,6	0,9	1,0	1,6	2,0	2,5	3,0	4,0	4,1	4,7	5,0
EFTA² i alt.....	661,1	684,1	770,3	880,0	936,8	940,5	966,1	1504,4	1716,0	1874,9	2079,6
Vesttyskland.....	428,8	549,1	668,1	791,5	918,0	940,0	1082,7	1175,9	1412,1	1500,6	1691,8
Holland.....	131,9	170,0	196,6	200,2	207,8	240,4	290,7	366,2	423,8	448,3	502,6
Belgien-Luxembourg.....	97,2	96,1	124,2	138,6	147,2	159,0	150,6	166,7	198,6	236,8	266,1
Frankrig.....	157,3	182,6	200,0	187,7	223,5	263,9	282,3	351,3	414,6	454,0	508,4
Italien.....	48,7	51,0	58,5	56,7	65,9	79,7	82,5	133,0	212,3	263,5	335,8
EEC i alt.....	863,9	1048,8	1247,4	1374,7	1562,4	1683,0	1888,8	2193,1	2661,4	2903,2	3304,7
U.S.A.....	980,9	945,1	934,4	1133,8	1186,6	1207,2	1174,2	1270,6	1563,8	1767,5	1916,7
Canada.....	56,4	43,2	41,9	45,2	50,8	51,8	60,1	85,3	102,4	135,3	175,7

¹ For 1959-1963 er eksporten fra Danmark, Norge og Sverige opgjort på generalhandelsbasis.

² 1953-59 excl. Schweiz.

ANM.: Varegruppen omfatter kapitlerne 72 og 86 i SITC.

KILDE: Foreign Trade, OECD (OEEC), 1953-63. For Hollands vedkommende er landets egen handelsstatistik benyttet i 1961 og 1962, da der er indløbet en fejl i OECD's publikation.

Omregningskurser

		1959	1960	1961	1962	1963
Sverige.....	1000 s. kr.	1 333,49	1 333,49	1 336,61	1 336,71	1 335,91
Norge.....	1000 n. kr.	966,08	966,08	969,58	969,77	969,19
United Kingdom.....	1000 £	19 341,02	19 341,02	19 386,15	19 387,63	19 376,09
Vesttyskland.....	1000 DM	1 644,64	1 644,64	1 724,01	1 734,88	1 735,97
Holland.....	1000 gld.	1 817,77	1 817,77	1 897,83	1 912,75	1 911,61
Belgien-Luxembourg.....	1000 b. frc.	138,26	138,54	138,86	139,15	138,87
Frankrig.....	1000 NF	1 399,11 ¹	1 399,11	1 402,38	1 402,48	1 401,65
Italien.....	10 000 lire	111,27	111,13	111,50	111,54	111,34

¹ Værdi af 100000 frc.

KILDE: OECD, Foreign Trade, Serie C.

Udviklingen for forskellige varegrupper

Den beskrivelse af eksporten af elektriske maskiner og instrumenter, som er givet på de foregående sider, suppleres i det følgende med oplysninger om udviklingen for en række mere specificerede varegrupper. For hver enkelt varegruppe gives der først en beskrivelse af udviklingen i Danmarks eksport siden 1953 på grundlag af den danske handelsstatistik. Som følge af de ændringer, som blev foretaget i statistikken i 1959 vil gruppen ikke i alle tilfælde omfatte nøjagtigt de samme varer i 1953-58 som i 1959-63. En nøjagtig beskrivelse af dens omfang findes i anmærkningen til de enkelte tabeller. Derefter er undersøgt, hvor

stor en del af importen, som i de for Danmarks eksport vigtigste lande er kommet fra Danmark. Disse oplysninger er hentet fra de pågældende landes egen handelsstatistik. Endelig er der givet en beskrivelse af udviklingen i eksporten fra de vigtigste vesteuropæiske lande. Disse oplysninger er hentet fra OECDs handelsstatistik (Foreign Trade, serie C). Der er her foretaget en omregning til danske kr. ved hjælp af de kurser, der er angivet i tabellen side 14.

Med hensyn til de fejkilder, som findes ved en sådan fremstilling, henvises til denne series 3. hæfte (Ikke-elektriske maskiner) side 15-17.

I tabel 10 er givet en oversigt over eksporten i de enkelte undersøgte varegrupper.

Tabel 10. **Oversigt over eksporten i de undersøgte varegrupper**

BTN.nr.		1959	1960	1961	1962	1963	1963
		mill. kr.					1959 = 100
85.01	Generatorer, motorer, omformere etc.....	49,5	64,4	78,5	86,4	78,4	158
85.03	Primærelementer og -batterier.....	14,4	14,3	16,7	16,2	21,4	149
85.05 } 85.06 } 85.07 }	Håndværktøj og husholdningsapparater med el-motor.....	16,8	19,8	17,4	18,4	24,2	144
85.14 } 85.15 } 85.21 }	Radio- og fjernsynsudstyr m.v.....	36,5	54,9	64,1	93,2	122,8	336
85.19	Afbrydere og modstande m.v.....	51,6	60,7	76,1	79,9	100,4	195
85.23	Isolerede ledninger, kabler etc.....	20,7	15,6	19,1	20,3	24,1	116
90.14 } 90.15 } 90.16 }	Instrumenter til navigation, tegning m.v.	7,1	11,7	13,8	14,1	14,3	201
90.17 } 90.18 } 90.19 } 90.20 }	Apparater til medicinsk brug m.v.....	24,0	28,5	32,4	37,9	52,8	220
90.24	Manometre, termostater m.v.....	39,4	39,4	55,9	40,7	38,4	97
	Undersøgte grupper i alt.....	260,0	309,3	374,0	407,1	476,8	183
37; 85; 90; 91	<i>Elektriske maskiner og instrumenter i alt.....</i>	326,7	386,2	468,8	520,1	608,7	186
	Undersøgte grupper andel.....	80	80	80	78	78	.

ANM.: Elektriske maskiner og instrumenter i alt omfatter i denne tabel kapitlerne 37, 85, 90 og 91 i BTN. Denne gruppe afviger noget fra kapitlerne 72 og 86 i SITC rev. Den væsentligste forskel er, at køle- og fryseskabe til husholdningsbrug er med i SITC 72, men ikke i BTN-gruppen, mens tunghøreapparater er med i BTN 90, men ikke i SITC-gruppen.

A. Generatorer, motorer, omformere etc.

Danmarks eksport af disse maskiner udgjorde i 1953 28,9 mill. kr. I 1958 var den steget med 54 pct. til 44,4 mill. kr. Langt den største del af denne stigning skete fra 1955 til 1956. I årene 1953 og 1958 aftog de nuværende EFTA-lande omkring 45 pct. af eksporten,

de oversøiske lande omkring 25 pct. og de nuværende fællesmarkedslande og resten af Europa hver omkring 15 pct.

Fra 1959 til 1962 forøgedes eksporten fra 49,5 mill. kr. med 75 pct. til 86,4 mill. kr. Stigningen var her kraftigst i afsætningen til EFTA-landene (112 pct. stigning) og EEC-

Tabel A1. Danmarks eksport af generatorer, motorer, omformere etc. til forskellige områder

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	1000 kr.										
EFTA-lande.....	12 553	14 675	18 123	20 160	21 302	20 298	16 409	24 483	27 070	34 853	31 165
EEC-lande.....	3 959	4 015	4 329	8 573	7 941	7 394	10 329	14 549	16 011	20 620	21 102
Øvrige Europa.....	5 223	4 113	2 602	4 414	3 115	6 407	6 336	4 190	9 809	8 844	11 116
Oversøiske lande.....	7 122	7 742	6 894	9 175	8 587	10 274	16 429	21 202	25 633	22 125	14 998
Eksport i alt.....	28 857	30 545	31 948	42 322	40 945	44 373	49 503	64 424	78 523	86 442	78 381
Sverige.....	5 695	6 175	7 240	8 615	9 440	8 011	7 568	10 841	14 048	18 455	16 042
Norge.....	5 549	6 197	7 594	7 383	8 069	7 627	6 089	8 553	6 624	8 743	8 407
United Kingdom.....	721	1 026	2 081	2 986	2 273	3 137	1 744	3 580	4 811	6 161	3 823
Vesttyskland.....	245	1 857	1 740	3 055	2 111	2 949	3 747	5 669	5 053	7 504	10 264
Holland.....	2 823	1 467	1 833	4 337	4 372	2 006	4 375	6 043	8 041	9 767	6 869
Italien.....	414	356	338	248	660	1 026	834	1 341	1 426	1 446	1 443
Finland.....	1 347	1 178	1 133	2 931	1 172	2 431	1 861	1 437	2 503	3 252	1 487
Polen.....	1 826	220	38	218	122	1 685	1 096	1 638	2 975	3 701	5 786
Brasilien.....	3 229	4 017	932	1 627	2 379	985	3 563	8 001	9 394	6 646	1 475
U.S.A.....	117	534	203	330	432	710	844	1 386	1 297	2 128	2 249
Iran.....	16	35	587	1	92	1 134	1 550	4 007	3 792	1 065	712
Kina.....	-	122	-	102	-	1 212	-	-	2 267	2 227	-

ANM.: Varegruppen omfatter 1953-58: SITC 72.101; 1959-64: BTN 85.01. Eksporten i alt var i 1964 på 84,3 mill. kr.

Tabel A2. Den procentvise fordeling af og stigning i eksporten af generatorer, motorer, omformere etc.

	Eksportens fordeling på markedsområder					Eksportstigning		
	1953	1958	1959	1962	1963	1953-58	1959-62	1962-63
	pct.							
EFTA-lande.....	43,5	45,7	33,1	40,3	39,8	62	112	÷11
EEC-lande.....	13,7	16,7	20,9	23,9	26,9	87	100	2
Øvrige Europa.....	18,1	14,4	12,8	10,2	14,2	23	40	26
Oversøiske lande.....	24,7	23,2	33,2	25,6	19,1	44	35	÷32
Eksport i alt.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	54	75	÷ 9
Eksport i alt, gennemsnitlig årlig stigning.....						9	21	÷ 9

ANM.: Eksporten i alt steg i 1963-64 med 8 pct.

landene (100 pct. stigning), mens eksporten til det øvrige Europa og de oversøiske lande kun steg med henholdsvis 40 og 35 pct.

I 1963 var der i forhold til året før en nedgang i eksporten på 9 pct. For perioden 1959-62 som helhed var der derimod en gennemsnitlig årlig stigning på 21 pct. og i 1953-58 på 9 pct. Nedgangen i 1963 skyldtes et fald i eksporten til de oversøiske lande på 32 pct., eftersom der var en kraftig tilbagegang i afsætningen til Brasilien og ingen eksport til Kina, hvortil der blev afsat for 2,2 mill. kr. i 1962. Eksporten til EFTA-landene gik tilbage med 11 pct., mens den til fællesmarkedet steg med

2 pct. og til de øvrige europæiske lande steg med 26 pct. Eksporten fordelte sig herefter i 1963 med 40 pct. til frihandelsområdet, 27 pct. til fællesmarkedet, 14 pct. til det øvrige Europa og 19 pct. til de oversøiske lande. Blandt de enkelte lande var eksporten dette år særlig stor til Sverige, Vesttyskland, Norge og Holland.

Den samlede eksport var i 1964 på 84,3 mill. kr., hvilket var 8 pct. mere end året før.

Undersøger man Danmarks importandel i de forskellige lande, viser det sig, at den i Sverige er steget fra 6 pct. i 1959 til godt 8 pct. i 1963. I Norge har den i 1959-60 og 1962 været ca. 9 pct., i 1961 var den kun 6 pct., men i 1963

Tabel A3. **Forskellige landes samlede import af generatorer, motorer, omformere etc. og Danmarks andel heri**

	1959	1960	1961	1962	1963	
<i>Sverige:</i>						
Import i alt.....	1000 sv. kr.	93 440	111 839	131 907	148 597	150 234
Import fra Danmark.....	1000 sv. kr.	5 742	8 314	9 667	11 046	12 606
» » »	pct.	6,1	7,4	7,3	7,4	8,4
<i>Norge:</i>						
Import i alt.....	1000 n. kr.	70 049	88 355	109 215	114 385	115 671
Import fra Danmark.....	1000 n. kr.	6 213	7 551	6 471	10 773	12 118
» » »	pct.	8,9	8,5	5,9	9,4	10,5
<i>United Kingdom:</i>						
Import i alt (1).....	100 £	37 929	57 665	62 080	72 925	73 566
Import i alt (2).....	100 £	26 990	41 713	45 444	54 467	...
Import fra Danmark.....	100 £	928	1 836	2 656	3 318	...
» » »	pct.	3,4	4,4	5,8	6,1	...
<i>Vesttyskland:</i>						
Import i alt.....	1000 DM	69 858	79 615	107 723	119 154	153 035
Import fra Danmark.....	1000 DM	2 635	4 063	3 846	4 885	7 080
» » »	pct.	3,8	5,1	3,6	4,1	4,6
<i>Holland:</i>						
Import i alt.....	1000 gld.	...	123 060	166 668	171 132	174 250
Import fra Danmark.....	1000 gld.	...	4 763	6 759	6 584	4 769
» » »	pct.	...	3,9	4,1	3,8	2,7
<i>Brasilien:</i>						
Import i alt.....	1000 U.S. \$	18 114	14 614	29 967	28 284	20 989
Import fra Danmark.....	1000 U.S. \$	178	261	2 071	816	242
» » »	pct.	1,0	1,8	6,9	2,9	1,2

ANM.: Varegruppen omfatter i

United Kingdom: Import i alt (1): Generators, Motors, Converters; Transformers; rectifiers and rectifying apparatus; inductors. Import i alt (2): Generators, complete. Motors, complete from one to 250 h.p. Motors, not exceeding 250 h.p., parts. Converters; transformers; rectifiers and rectifying apparatus; inductors.

Brasilien: 60000-60099.

Øvrige lande: 85.01.

næsten 11 pct. I United Kingdom er den danske andel steget fra 3 pct. i 1959 til 6 pct. i 1962 men må antages at have været noget lavere i 1963. I Vesttyskland har den i 1959-63 været 4-5 pct., mens den i Holland i 1963 var knap 3 pct. mod 4 pct. i 1960-62. I Brasilien steg den danske importandel fra 1 pct. i 1959 til 7 pct. i 1961, men var i 1963 på 1 pct.

Den danske eksport af disse maskiner er kun ca. halvt så stor som den tilsvarende eksport

fra Sverige og Belgien-Luxembourg. Blandt de vesteuropæiske lande er Vesttyskland den største eksportør med en eksport, som er 14-15 gange så stor som den danske. Den danske eksport viste dog en relativ kraftig stigning i perioden 1959-62, mens nedgangen på 9 pct. i 1963 skete samtidig med at flere af de andre vesteuropæiske lande forøgede deres eksport af disse varer med 20-30 pct.

Tabel A4. Eksport af generatorer, motorer, omformere etc. fra forskellige lande

	1959	1960	1961	1962	1963	Årlig stigning	
						1959-62	1962-63
	mill. kr.					pct.	
Danmark.....	49,5	64,4	78,5	86,4	78,4	21	÷ 9
Sverige.....	124,5	138,8	148,0	152,4	194,4	7	28
Norge.....	6,7	11,4	12,2	21,0	18,5	46	÷12
United Kingdom.....	889,2	797,0	814,6	848,6	894,4	÷2	5
Vesttyskland.....	821,3	833,0	1082,5	1116,9	1144,6	11	2
Holland.....	...	116,2	139,5	138,2	160,8	9 ¹	16
Belgien-Luxembourg.....	...	147,2	148,2	163,4	194,7	5 ¹	19
Frankrig.....	250,1	325,1	381,8	381,4	453,3	15	19
Italien.....	111,5	192,3	176,3	209,6	283,3	23	35

¹ 1960-62.

ANM.: Varegruppen omfatter i

United Kingdom: Generating sets, Generators, Motors, Converting machinery, Mercury-arc rectifiers, Transformers.

Øvrige lande: 85.01.

B. Primærelementer og -batterier

Den danske eksport af primærelementer og -batterier udgjorde i 1953 12,7 mill. kr. Året efter var den på 15,0 mill. kr., men de følgende år lå den noget lavere end dette beløb og udgjorde i 1958 13,9 mill. kr., hvilket var 10 pct. mere end i 1953. Eksporten til de nuværende EFTA-lande udgjorde i disse år en nogenlunde

konstant andel af den samlede eksport, omkring 35 pct. Det var næsten udelukkende Sverige og Norge, som aftog denne del. Eksporten til de nuværende fællesmarkedslande lå tilsvarende ret konstant på 7-8 pct. af den samlede eksport. Her var det Belgien-Luxembourg, som var den dominerende køber.

Eksporten til det øvrige Europa gik noget

Tabel B1. Danmarks eksport af primærelementer og -batterier til forskellige områder

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	1000 kr.										
EFTA-lande.....	4 508	4 936	4 576	4 653	4 854	4 950	5 116	5 126	6 557	7 433	8 352
EEC-lande.....	955	985	924	998	964	1 035	1 226	1 436	1 864	2 766	4 276
Øvrige Europa.....	2 544	1 771	1 681	2 047	1 465	1 635	2 087	2 201	2 234	2 810	4 600
Oversøiske lande.....	4 704	7 314	5 652	6 609	5 961	6 327	5 946	5 494	6 067	3 143	4 177
Eksport i alt.....	12 711	15 006	12 833	14 307	13 244	13 947	14 375	14 256	16 722	16 152	21 405
Sverige.....	2 336	2 419	2 196	2 340	2 229	2 144	2 247	2 284	2 795	2 920	3 152
Norge.....	2 075	2 371	2 258	2 204	2 517	2 712	2 672	2 649	3 367	3 767	3 951
Belgien-Luxembourg.....	602	669	634	659	644	637	640	833	1 061	1 445	2 031
Finland.....	1 984	1 308	1 623	1 853	1 032	1 319	1 859	2 074	2 016	2 520	4 229

ANM.: Varegruppen omfatter 1953-58: SITC 72.102; 1959-64: BTN 85.03. Eksporten i alt var i 1964 på 27,1 mill. kr.

tilbage, væsentligst som følge af en faldende afsætning til Finland. Eksporten til de oversøiske lande viste den kraftigste stigning, således at 45 pct. af den samlede eksport i 1958 blev afsat til disse lande mod 37 pct. i 1953. Den relativt store eksport i 1954 skyldtes således en ret stor eksport til Brasilien dette år. Iøvrigt var Fransk Vestafrika i disse år den dominerende køber i denne gruppe, idet eksporten hertil var på mellem 2 og 3 mill. kr. årligt.

I 1959 var eksporten af disse varer på i alt 14,4 mill. kr. Det tilsvarende tal var i 1962 16,2 mill. kr., d.v.s. 12 pct. højere. I denne periode viste eksporten til Fællesmarkedslandene den relativt stærkeste stigning, idet den blev mere end fordoblet. Belgien-Luxembourg har i hvert af årene aftaget godt halvdelen af

eksporten til disse lande. Eksporten til frihandelsområdet viste også en ret væsentlig fremgang, nemlig fra 5,1 mill. kr. til 7,4 mill. kr. d.v.s. en stigning på 45 pct. Til det øvrige Europa steg eksporten fra 2,1 mill. kr. til 2,8 mill. kr., eller med 35 pct. Det er stadig henholdsvis Sverige, Norge og Finland, der i disse områder aftager langt den største del af eksporten.

For de oversøiske landes vedkommende var eksporten i 1962 kun ca. halvt så stor som i de nærmest foregående år. Det skyldes først og fremmest at afsætningen til Cameroun (tidl. fr.) i 1962 var betydeligt mindre end tidligere.

I 1963 var den samlede eksport i denne gruppe på 21,4 mill. kr., altså 33 pct. større end i 1962, hvilket er den betydeligste eksportstigning på et enkelt år, som er forekommet i

Tabel B2. Den procentvise fordeling af og stigning i eksporten af primærelementer og -batterier

	Eksportens fordeling på markedsområder					Eksportstigning		
	1953	1958	1959	1962	1963	1953-58	1959-62	1962-63
	pct.							
EFTA-lande.....	35,5	35,5	35,6	46,0	39,0	10	45	12
EEC-lande.....	7,5	7,4	8,5	17,1	20,0	8	126	55
Øvrige Europa.....	20,0	11,7	14,5	17,4	21,5	÷36	35	64
Oversøiske lande.....	37,0	45,4	41,4	19,5	19,5	35	÷47	33
Eksport i alt.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	10	12	33
Eksport i alt, gennemsnitlig årlig stigning.....						2	4	33

ANM.: Eksporten i alt steg i 1963-64 med 27 pct.

Tabel B3. **Forskellige landes samlede import af primærelementer og -batterier og Danmarks andel heri**

	1959	1960	1961	1962	1963	
<i>Sverige:</i>						
Import i alt.....	1000 sv. kr.	5 736	5 481	6 162	7 881	7 453
Import fra Danmark.....	1000 sv. kr.	1 622	1 728	2 130	2 278	2 510
» » »	pct.	28,3	31,5	34,6	28,9	33,7
<i>Norge:</i>						
Import i alt.....	1000 n. kr.	5 604	6 164	6 905	6 999	7 849
Import fra Danmark.....	1000 n. kr.	2 829	2 886	3 498	4 180	4 324
» » »	pct.	50,5	46,8	50,7	59,7	55,1
<i>Belgien-Luxembourg:</i>						
Import i alt.....	10.000 fr.	...	3 998	5 811	6 796	9 801
Import fra Danmark.....	10.000 fr.	...	631	784	1 090	1 376
» » »	pct.	...	15,8	13,5	16,0	14,0

ANM.: Varegruppen omfatter i alle tre lande 85.03.

det sidste årti. Stigningen fordelte sig på alle fire områder, men var dog mindst for eksporten til EFTA-landene. I 1963 aftog disse lande 39 pct. af eksporten og de tre andre områder hver omkring 20 pct.

I 1964 var den samlede eksport på 27,1 mill. kr., hvilket var 27 pct. mere end året før.

Den danske andel i Sveriges import var i 1963 på 34 pct. Den har vist en stort set stigende tendens siden 1959. I Norge var importandelen i 1963 på 55 pct. og i 1962 på 60 pct., mens den i 1959-61 lå på 47-51 pct. I Belgien-

Luxembourg har den danske importandel siden 1960 ligget på 14-16 pct.

Danmark har en relativt betydelig eksport af disse varer. Den er af samme størrelsesorden som den vesttyske eksport, og svarede i 1963 til en trediedel af den franske eksport, som i øvrigt i de sidste år har været præget af en meget kraftig stigning. United Kingdom er dog langt det mest betydningsfulde eksportland i Vesteuropa, med en eksport, der er 7-10 gange så stor som den danske, mens de øvrige lande kun har en meget ubetydelig eksport af disse varer.

Tabel B4. **Eksport af primærelementer og -batterier fra forskellige lande**

	1959	1960	1961	1962	1963	Årlig stigning	
						1959-62	1962-63
	mill. kr.					pct.	
Danmark.....	14,4	14,3	16,7	16,2	21,4	4	33
Sverige.....	0,4	1,0	1,8	1,8	2,3	61	25
Norge.....	0,1	0,4	0,3	0,1	0,1	÷8	52
United Kingdom.....	125,2	143,8	145,5	145,9	140,2	5	÷4
Vesttyskland.....	16,5	20,7	21,8	19,0	20,5	5	8
Holland.....	...	1,5	2,3	2,4	3,3	27 ¹	35
Belgien-Luxembourg.....	...	0,3	0,1	0,3	0,3	÷6 ¹	÷7
Frankrig.....	25,5	35,1	45,9	53,9	64,3	28	19
Italien.....	0,4	0,8	0,2	0,1	0,2	÷32	97

¹ 1960-62.

ANM.: Varegruppen omfatter i United Kingdom: Batteries and/or cells, primary.
Øvrige lande: 85.03.

C. Håndværktøj og husholdningsapparater med elmotor

Danmarks eksport af disse varer udgjorde i 1953 9,1 mill. kr. To år senere var eksporten af de samme varer på 19,7 mill. kr., en stigning som især skyldtes en betydelig forøgelse af afsætningen til Holland. I de følgende år gik eksporten en del tilbage i forhold til dette høje niveau, så den i 1958 udgjorde 14,4 mill. kr.

Sammenligner man 1958 med 1953 var eksporten blevet forøget med 58 pct., men dens

fordeling på de fire hovedområder var stort set uændret. I 1958 blev 46 pct. afsat til det nuværende frihandelsområde, 32 pct. til fællesmarkedslandene, 10 pct. til det øvrige Europa og 12 pct. til de oversøiske lande.

I årene fra 1959 til 1962 svingede eksportens værdi mellem 17 og 20 mill. kr. årligt. Fællesmarkedets andel af eksporten var noget mindre i 1962 end i 1959, mens frihandelsområdets og det øvrige Europas andele til gengæld var lidt større.

Tabel C1. Danmarks eksport af håndværktøj og husholdningsapparater med el-motor til forskellige områder

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	1000 kr.										
EFTA-lande.....	3 888	4 807	6 065	5 683	7 371	6 700	7 320	10 789	8 422	8 742	10 729
EEC-lande.....	3 123	5 093	10 381	8 124	3 859	4 542	5 812	3 840	4 344	5 098	6 904
Øvrige Europa.....	986	714	1 484	1 388	1 039	1 420	1 309	2 357	2 007	2 012	3 030
Oversøiske lande.....	1 129	1 565	1 756	1 591	2 292	1 775	2 312	2 814	2 581	2 561	3 515
Eksport i alt.....	9 126	12 179	19 686	16 786	14 561	14 437	16 753	19 800	17 354	18 413	24 178
Sverige.....	1 408	1 761	2 536	2 300	3 119	3 036	3 035	4 351	3 607	3 889	4 719
Norge.....	1 152	1 696	1 746	1 728	2 160	1 611	2 055	3 599	2 171	2 259	2 835
United Kingdom.....	178	376	624	504	717	768	990	1 245	960	997	1 263
Schweiz.....	1 093	893	912	864	1 095	899	977	1 201	1 171	1 222	1 256
Vesttyskland.....	500	676	857	1 131	1 320	1 062	1 418	1 535	1 621	1 746	2 309
Holland.....	2 134	3 874	8 686	6 155	1 577	2 415	3 049	774	768	1 029	1 305
Finland.....	698	515	1 092	926	810	980	782	1 447	973	1 118	1 349
New Zealand.....	821	1 010	754	873	1 291	613	817	1 162	994	975	1 546

ANM.: Varegruppen omfatter 1953-58: SITC 72.112; 1959-64: BTN 85.05,06,07. Eksporten i alt var i 1964 på 26,3 mill. kr.

Tabel C2. Den procentvise fordeling af og stigning i eksporten af håndværktøj og husholdningsapparater med el-motor

	Eksportens fordeling på markedsområder					Eksportstigning		
	1953	1958	1959	1962	1963	1953-58	1959-62	1962-63
	pct.							
EFTA-lande.....	42,6	46,4	43,7	47,5	44,4	72	19	23
EEC-lande.....	34,2	31,5	34,7	27,7	28,6	45	÷12	35
Øvrige Europa.....	10,8	9,8	7,8	10,9	12,5	44	54	51
Oversøiske lande.....	12,4	12,3	13,8	13,9	14,5	57	11	37
Eksport i alt.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	58	10	31
Eksport i alt, gennemsnitlig årlig stigning.....						10	3	31

ANM.: Eksporten i alt steg i 1963-64 med 9 pct.

I 1963 var den samlede eksport på 24,2 mill. kr., hvilket var 31 pct. mere end året før. Til sammenligning kan nævnes, at den gennemsnitlige årlige stigning i 1953-58 var på 10 pct. og i 1959-62 på 3 pct., men i disse to perioder var der som antydning store forskelle i stignings-takten i de enkelte år. Eksportforøgelsen gjorde sig i 1963 gældende over for alle de fire områder, men var stærkest over for de europæiske lande uden for de to markedsgrupper og svagest over for EFTA-landene. I 1963 blev 44 pct. af eksporten afsat til EFTA-området, knap 29 pct. til EEC-området, godt 12 pct. til det øvrige Europa og ca. 15 pct. til de oversøiske lande.

I 1964 var eksporten i alt på 26,3 mill. kr., hvilket var 9 pct. mere end året før.

Det mest betydningsfulde land blandt af-tagerne har i flere år været Sverige, mens Norge og Vesttyskland har været de næstvigtigste. Blandt de oversøiske lande er det New Zealand, som aftager mest.

Langt den største del af denne eksport består af støvsugere. I 1963 udgjorde eksporten heraf (incl. dele) 20,8 mill. kr., altså 86 pct. af hele gruppens værdi.

Den danske andel i den samlede import af de her betragtede maskiner udgjorde i Sverige i 1963 7 pct. og har stort set ligget på dette niveau siden 1959. I Norge var den danske import-andel i 1963 godt 6 pct., i 1961-62 lidt lavere, men i 1959-60 en del højere. I Schweiz har den danske importandel siden 1960 ligget på ca. 2 pct. og i Holland på 1-2 pct.

Da den danske eksport i så stor udstrækning består af støvsugere, bliver importandelen for denne vare væsentligt højere end de her anførte tal. I Sverige er den danske andel i importen af støvsugere således på 25-30 pct. og i Norge på 15-20 pct.

Undersøger man eksporten af disse varer fra andre vesteuropæiske lande viser det sig, at den danske eksport er ret beskedent. Den udgør omkring eller mindre end en tiendedel af eksporten fra lande som United Kingdom, Vesttyskland og Holland, som er de dominerende lande på dette område. Den danske eksportstigning har i 1959-62 været relativt lille, men var i 1963 blandt de største.

Tabel C3. Forskellige landes samlede import af håndværktøj og husholdningsapparater med elmotor

	1959	1960	1961	1962	1963	
<i>Sverige:</i>						
Import i alt	1000 sv. kr.	29 203	31 663	36 312	34 733	44 142
Import fra Danmark	1000 sv. kr.	2 112	2 665	2 274	2 734	3 137
» » »	pct.	7,2	8,4	6,3	7,9	7,1
<i>Norge:</i>						
Import i alt	1000 n. kr.	26 037	28 743	32 268	31 217	33 877
Import fra Danmark	1000 n. kr.	2 091	3 160	1 699	1 683	2 201
» » »	pct.	8,0	11,0	5,3	5,4	6,5
<i>Schweiz:</i>						
Import i alt	1000 frc.	...	30 179	37 245	38 246	42 066
Import fra Danmark	1000 frc.	...	632	611	706	748
» » »	pct.	...	2,1	1,6	1,8	1,8
<i>Holland:</i>						
Import i alt	1000 gld.	...	34 410	45 038	39 423	44 331
Import fra Danmark	1000 gld.	...	424	414	587	800
» » »	pct.	...	1,2	0,9	1,5	1,8

ANM.: Varegruppen omfatter i alle fire lande 85.05,06,07.

Tabel C4. Eksport af håndværktøj og husholdningsapparater med el-motor fra forskellige lande

	1959	1960	1961	1962	1963	Årlig stigning	
						1959-62	1962-63
	mill. kr.					pct.	
Danmark.....	16,8	19,8	17,4	18,4	24,2	3	31
Sverige.....	47,9	55,9	45,8	44,9	50,9	+2	13
Norge.....	0,4	0,6	0,6	1,0	1,0	42	0
United Kingdom.....	192,1	243,6	284,9	281,7	273,6	14	+3
Vesttyskland.....	227,4	251,5	305,0	313,2	328,6	11	5
Holland.....	...	188,2	227,8	213,0	229,5	6 ¹	8
Belgien-Luxembourg.....	...	6,6	13,0	11,6	16,2	33 ¹	39
Frankrig.....	73,8	76,0	63,1	74,1	88,1	0	19
Italien.....	9,7	21,8	28,7	32,6	39,8	50	22

¹ 1960-62.

ANM.: Varegruppen omfatter i
 United Kingdom: Fans, Portable mechanical appliances. Portable power tools.
 Øvrige lande: 85.05,06,07.

D. Radio- og fjernsynsudstyr m. v.

Danmarks eksport¹ af disse varer var i 1953 på 18,1 mill. kr. I 1958 var den tilsvarende eksport på 42,7 mill. kr., en stigning på 136 pct. I denne periode steg det nuværende frihandelsområdes andel i eksporten fra 39 til 43 pct., mens fællesmarkedslandenes andel gik tilbage fra 27 til knap 21 pct., 12 pct. af eksporten gik i

1958 til det øvrige Europa mod 9 pct i 1953, mens de oversøiske landes andel i eksporten begge år var på 25 pct.

I 1959 var den samlede eksport på 36,5 mill. kr., og der var i de følgende år tale om en ret kraftig stigning til 93,2 mill. kr. i 1962, en forøgelse på 156 pct. Det var først og fremmest eksporten til fællesmarkedslandene, som steg

Tabel D1. Danmarks eksport af radio- og fjernsynsudstyr m. v. til forskellige områder

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	1000 kr.										
EFTA-lande.....	7 063	6 191	7 843	10 154	11 865	18 329	19 791	27 321	25 217	36 335	61 041
EEC-lande.....	4 875	7 165	8 456	10 317	9 487	8 761	6 113	9 741	21 998	30 940	32 017
Øvrige Europa.....	1 591	2 049	6 551	7 136	4 932	5 083	4 458	7 340	8 147	14 391	14 245
Oversøiske lande.....	4 603	10 860	13 667	13 223	12 577	10 555	6 113	10 489	8 765	11 561	15 540
Eksport i alt.....	18 132	26 265	36 517	40 830	38 861	42 728	36 475	54 891	64 127	93 227	122 843
Sverige.....	1 621	2 298	3 629	5 482	7 028	12 558	15 646	18 342	17 796	24 440	36 847
Norge.....	4 721	3 287	2 919	3 489	3 433	3 433	2 305	6 532	4 335	7 314	15 496
United Kingdom.....	191	202	327	244	183	649	841	1 282	1 435	2 102	5 031
Vesttyskland.....	1 213	1 742	1 869	2 289	2 147	2 172	3 369	3 769	4 271	7 149	13 849
Holland.....	1 928	3 165	4 318	6 011	4 991	4 299	987	3 809	14 388	19 053	13 381
Belgien-Luxembourg.....	1 046	1 462	1 393	1 279	1 544	1 671	1 474	1 110	1 298	2 052	2 495
Italien.....	133	211	158	286	286	88	34	251	1 503	1 586	887
Finland.....	1 040	1 341	3 154	2 873	2 010	3 155	1 158	2 864	4 282	9 490	8 691
Polen.....	345	471	2 256	2 473	1 984	1 396	2 115	2 095	1 884	1 856	2 249
Brasilien.....	1 154	6 191	7 340	7 842	5 523	3 384	265	129	217	117	142
Sydafrikanske Union.....	593	289	706	768	1 201	1 066	750	871	1 288	2 595	4 622

ANM.: Varegruppen omfatter 1953-58: SITC 72.104; 1959-64: BTN 85.14,15,21. Eksporten i alt var i 1964 på 140,2 mill. kr.

Tabel D2. Den procentvise fordeling af og stigning i eksporten af radio- og fjernsynsudstyr m.v.

	Eksportens fordeling på markedsområder					Eksportstigning		
	1953	1958	1959	1962	1963	1953-58	1959-62	1962-63
	pct.							
EFTA-lande.....	38,9	42,9	54,2	39,0	49,7	160	84	68
EEC-lande.....	26,9	20,5	16,8	33,2	26,1	80	406	3
Øvrige Europa.....	8,8	11,9	12,2	15,4	11,6	219	223	÷1
Oversøiske lande.....	25,4	24,7	16,8	12,4	12,6	129	89	34
Eksport i alt.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	136	156	32
Eksport i alt, gennemsnitlig årlig stigning.....						19	37	32

ANM.: Eksporten i alt steg i 1963-64 med 14 pct.

stærkt - den blev mere femdoblet i denne periode. Dette bevirkede, at disse lande, som i 1959 kun aftog 17 pct. af den samlede eksport, i 1962 havde forøget deres andel til 33 pct. I relation hertil steg eksporten til frihandelsområdet kun svagt, disse lande aftog i 1962 39 pct. af eksporten mod 54 pct. i 1959. Af-sætningen til de oversøiske lande steg også relativt lidt, mens forøgelsen til det øvrige Europa var væsentligt større.

I 1963 steg eksporten med 32 pct. og udgjorde 122,8 mill. kr. Den gennemsnitlige årlige eksportstigning var i 1959-62 på 37 pct. og i 1953-58 på 19 pct. Det var særlig eksporten til EFTA-området, som steg i 1963. I alt gik dette år halvdelen af den samlede eksport til dette område.

I 1964 var den samlede eksport på 140,2 mill. kr., hvilket var 14 pct. mere end året før.

Sverige har i flere år været det mest betyde-

Tabel D3. Forskellige landes samlede import af radio- og fjernsynsudstyr m.v. og Danmarks andel heri

		1959	1960	1961	1962	1963
<i>Sverige:</i>						
Import i alt.....	1000 sv. kr.	355 264	389 353	272 208	287 947	293 058
Import fra Danmark.....	1000 sv. kr.	10 905	12 401	13 934	16 619	25 032
» » ».....	pct.	3,1	3,2	5,1	5,8	8,5
<i>Norge:</i>						
Import i alt.....	1000 n. kr.	55 479	147 036	106 160	134 775	148 014
Import fra Danmark.....	1000 n. kr.	2 386	6 428	4 547	9 467	13 611
» » ».....	pct.	4,3	4,4	4,3	7,0	9,2
<i>Vesttyskland:</i>						
Import i alt.....	1000 DM	175 925	241 505	319 194	425 641	328 003
Import fra Danmark.....	1000 DM	1 916	1 895	2 301	3 956	6 994
» » ».....	pct.	1,1	0,8	0,7	0,9	2,1
<i>Holland:</i>						
Import i alt.....	1000 gld.	...	293 514	408 632	484 509	514 068
Import fra Danmark.....	1000 gld.	...	2 242	7 659	11 010	7 694
» » ».....	pct.	...	0,8	1,9	2,3	1,5

ANM.: Varegruppen omfatter i
Holland: 85.14,15.
Øvrige lande: 85.14,15,21.

ningsfulde land i eksportmæssig henseende. Mellem en trediedel og en fjerdedel af den samlede eksport er i de senere år blevet afsat hertil. Andre vigtige eksportlande er Norge, Vesttyskland, Holland og Finland. Blandt de oversøiske lande har Sydafrika i de senere år været den vigtigste aftager, mens det tidligere var Brasilien.

Den danske andel i importen af radio- og tv-materiel udgjorde i 1963 i Sverige 8-9 pct., hvilket i forhold til tidligere er en væsentlig stigning; i 1959-60 var andelen således kun på 3 pct. I Norge var den danske importandel i 1963 på 9 pct. mod 4 pct. i 1959-61. I Vest-

tyskland har andelen ligget omkring 1 pct. men var i 1963 på 2 pct. I Holland ligger importandelen på 1-2 pct.

Den danske eksport er væsentligt større end den tilsvarende eksport fra de andre skandinaviske lande, men svarer kun til 10 pct. eller mindre af eksporten fra de mest betydningsfulde lande, Holland, Vesttyskland og U.K. Den danske eksportstigning har dog været den næstkraftigste i Vesteuropa. Den italienske eksport har været inde i en voldsom stigning, idet den er blevet mere end tidoblet fra 1959 til 1963.

Tabel D 4. Eksport af radio- og fjernsynsudstyr m.v. fra forskellige lande

	1959	1960	1961	1962	1963	Årlig stigning	
						1959-62	1962-63
	mill. kr.					pct.	
Danmark.....	36,5	54,9	64,1	93,2	122,8	37	32
Sverige.....	23,6	30,3	38,2	53,4	50,0	31	-6
Norge.....	18,7	24,3	32,9	31,7	32,6	19	3
United Kingdom.....	823,5	874,1	1045,6	1145,1	1198,0 ²	12	... ²
Vesttyskland.....	1206,5	1476,6	1471,0	1379,4	1616,7	5	17
Holland.....	...	1149,2	1315,9	1391,3	1536,6	10 ¹	10
Belgien-Luxembourg.....	...	246,7	290,1	369,6	417,2	22 ¹	13
Frankrig.....	285,1	348,3	418,9	502,9	587,0	21	17
Italien.....	41,0	78,6	221,8	286,2	447,2	91	56

¹ 1960-62. ² 1962 og 1963 er ikke fuldt sammenlignelige.

ANM.: Varegruppen omfatter i

United Kingdom: Electronic and mechanical valves and tubes. Radio, television, radar and public address apparatus.

Øvrige lande: 85.14,15,21.

E. Afbrydere og modstande m.v.

Den danske eksport af afbrydere og modstande m.v. var i 1953 på 16,5 mill. kr. I de følgende år steg den kraftigt og var i 1958 på 57,7 mill. kr., en stigning på 250 pct. Stigningen var kraftigst over for de nuværende fællesmarkedslande, hvis andel i eksporten gik frem fra 29 pct. til 41 pct., samt til de oversøiske lande, hvis andel steg fra 15 pct. i 1953 til 22 pct. i 1958. Den resterende del af eksporten gik i 1958 først og fremmest til det nuværende frihandelsområde, som aftog 30 pct., mens det øvrige Europa aftog 7-8 pct.

I 1959 udgjorde den samlede eksport 51,6 mill. kr. Den relative eksportstigning var i de følgende år noget svagere end tidligere og i 1962 var den samlede eksport på næsten 80 mill. kr. Stigningen var i denne periode modsat tidligere kraftigst over for EFTA-landene og de europæiske lande uden for de to markedsgrupper. Disse to områder aftog i 1962 henholdsvis 46 pct. og 15 pct., mens EEC-landene aftog 21 pct. og de oversøiske lande 18-19 pct. af den samlede eksport.

I 1963 steg eksporten med 26 pct. til godt 100 mill. kr. En væsentlig del af stigningen

Tabel E1. Danmarks eksport af afbrydere og modstande m.v. til forskellige områder

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	1000 kr.										
EFTA-lande.....	7 163	10 102	13 647	14 437	14 649	17 350	20 873	25 454	30 651	36 460	42 964
EEC-lande.....	4 800	9 573	14 488	16 014	17 283	23 489	12 887	13 683	16 493	16 645	19 680
Øvrige Europa.....	2 064	3 521	4 442	7 014	4 551	4 341	7 016	9 415	11 282	12 070	15 466
Oversøiske lande.....	2 474	6 055	7 874	9 408	10 061	12 494	10 850	12 176	17 666	14 742	22 338
Eksport i alt.....	16 501	29 251	40 451	46 873	46 544	57 674	51 626	60 728	76 092	79 917	100 448
Sverige.....	2 618	3 467	4 418	4 452	4 773	5 062	9 302	12 199	14 502	19 309	22 880
Norge.....	2 546	3 638	4 703	3 803	3 405	3 194	5 437	6 576	7 770	10 061	11 033
United Kingdom.....	1 198	1 765	3 433	3 923	4 137	6 163	4 149	3 969	4 901	4 521	6 196
Vesttyskland.....	1 199	4 370	7 022	7 041	7 637	15 318	4 266	2 679	3 733	6 978	9 722
Holland.....	1 028	1 437	1 920	2 077	2 308	2 373	3 894	6 642	8 043	5 841	5 409
Belgien-Luxembourg.....	545	712	1 061	1 200	1 187	1 405	2 686	1 895	2 181	1 724	1 961
Finland.....	1 419	2 569	3 361	3 718	2 135	1 636	2 601	4 179	5 080	5 841	5 453
Polen.....	2	-	59	87	23	196	1 994	2 475	2 212	3 259	5 286
Brasilien.....	208	1 936	2 163	3 104	2 948	4 324	1 089	1 744	4 900	1 842	1 851
Indien.....	94	140	349	466	739	378	2 803	2 867	2 504	2 356	3 032

ANM.: Varegruppen omfatter 1953-58: SITC 71.119.25,26,27; 1959-64: BTN 85.19. Eksporten i alt var i 1964 på 108,5 mill. kr.

skyldtes en større eksport til de oversøiske lande. Den gennemsnitlige årlige eksportstigning var i 1953-58 på 29 pct., i 1959-62 på 16 pct. og i 1963 som nævnt 26 pct.

Den samlede eksport var i 1964 på 108,5 mill. kr., hvilket var 8 pct. mere end året før.

Eksporten er fordelt på mange lande, men siden 1959 har Sverige været den mest betydningsfulde aftager med omkring 20 pct. af den samlede eksport. Andre betydningsfulde lande er Norge, Vesttyskland, Holland og U.K.

I Sverige er den danske importandel steget fra knap 8 pct. i 1959 til knap 11 pct. i 1963.

I Norge er den lidt højere, nemlig på 11-14 pct. I United Kingdom er den omkring 8 pct. og i Vesttyskland på 4-6 pct., mens den i Holland ligger på omkring 2 pct.

Sammenlignet med andre lande har Danmark en ikke ubetydelig eksport af disse varer. Den er på størrelse med den svenske eksport, men dog kun en sjettedel af den engelske og en tiendedel af den vesttyske eksport. Den danske eksportstigning ligger i de senere år stort set på niveau med den stigning, som har fundet sted i eksporten af de samme varer fra de øvrige vesteuropæiske lande.

Tabel E2. Den procentvise fordeling af og stigning i eksporten af afbrydere og modstande m.v.

	Eksportens fordeling på markedsområder					Eksportstigning		
	1953	1958	1959	1962	1963	1953-58	1959-62	1962-63
	pct.							
EFTA-lande.....	43,4	30,1	40,4	45,6	42,8	142	75	18
EEC-lande.....	29,1	40,7	25,0	20,8	19,6	389	29	18
Øvrige Europa.....	12,5	7,5	13,6	15,1	15,4	110	72	28
Oversøiske lande.....	15,0	21,7	21,0	18,5	22,2	405	36	52
Eksport i alt.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	250	55	26
Eksport i alt, gennemsnitlig årlig stigning.....						29	16	26

ANM.: Eksporten i alt steg i 1963-64 med 8 pct.

Tabel E3. Forskellige landes samlede import af afbrydere og modstande m.v. og Danmarks andel heri

		1959	1960	1961	1962	1963
<i>Sverige :</i>						
Import i alt	1000 sv. kr.	90 821	110 845	140 360	156 218	161 484
Import fra Danmark.....	1000 sv. kr.	6 837	9 089	12 132	14 193	17 093
» » »	pct.	7,5	8,2	8,6	9,1	10,6
<i>Norge :</i>						
Import i alt	1000 n. kr.	50 157	60 674	76 015	85 326	90 402
Import fra Danmark.....	1000 n. kr.	6 334	7 220	8 308	10 389	12 700
» » »	pct.	12,6	11,9	10,9	12,2	14,0
<i>United Kingdom :</i>						
Import i alt	100 £	11 151	18 498	23 046	18 199	109 312
Import fra Danmark.....	100 £	918	1 428	1 929	1 758	...
» » »	pct.	8,2	7,7	8,4	9,7	...
<i>Vesttyskland :</i>						
Import i alt	1000 DM	55 097	82 262	126 016	137 041	166 576
Import fra Danmark	1000 DM	3 245	3 612	5 278	8 173	6 409
» » »	pct.	5,9	4,4	4,2	6,0	3,8
<i>Holland :</i>						
Import i alt	1000 gld.	...	130 663	158 506	158 877	161 951
Import fra Danmark.....	1000 gld.	...	3 601	4 341	2 872	2 391
» » »	pct.	...	2,8	2,7	1,8	1,5

ANM.: Varegruppen omfatter i
 United Kingdom: Switch gear and switchboards (other than telegraph and telephone).
 Øvrige lande: 85.19.

Tabel E4. Eksport af afbrydere og modstande m.v. fra forskellige lande

	1959	1960	1961	1962	1963	Årlig stigning	
						1959-62	1962-63
	mill. kr.					pct.	
Danmark	51,6	60,7	76,1	79,9	100,4	16	26
Sverige.....	60,5	68,6	77,2	100,9	97,6	19	÷3
Norge	1,5	6,5	3,6	5,1	8,7	51	70
United Kingdom.....	425,8	414,1	456,0	422,1	599,5	0	42
Vesttyskland.....	562,6	653,2	906,8	988,0	1040,1	21	5
Holland	91,0	104,8	141,4	166,4	25 ¹	18
Belgien-Luxembourg.....	...	85,1	87,3	92,0	95,2	4 ¹	3
Frankrig.....	217,1	279,3	284,1	362,0	421,8	19	17
Italien.....	79,4	127,6	150,1	206,3	230,2	38	12

¹ 1960-62.

ANM.: Varegruppen omfatter i
 United Kingdom: Electrical apparatus for making and breaking electrical circuits etc.
 Øvrige lande: 85.19.

F. Isolerede ledninger, kabler etc.

Den danske eksport af disse varer var i 1953 på 11,5 mill. kr. I 1958 udgjorde den 20,1 mill. kr. efter de mellemliggende år at have ligget på omkring 14 mill. kr. årligt. Den store eksport i 1958 skyldtes en kraftig forøgelse af eksporten til landene uden for de to nuværende vesteuropæiske markedsområder, først og fremmest til Grækenland.

I 1959 var eksporten på 20,7 mill. kr., men var de følgende år noget lavere, hvorefter den igen i 1962 kom op over 20 mill. kr. Disse år var karakteriseret af en ret stærk forøgelse af eksporten til de oversøiske lande, mens eksporten til Europa gik tilsvarende tilbage. I 1962 aftog de oversøiske lande således næsten

78 pct. af den samlede eksport, mens de i 1959 kun havde aftaget 46 pct.

I 1963 var der igen en ret betydelig stigning i eksporten, idet den udgjorde 24,1 mill. kr., hvilket var 19 pct. mere end året før. Denne fremgang skyldtes udelukkende en ret stor eksport til Polen.

Den samlede eksport var i 1964 kun på 18,1 mill. kr., hvilket var næsten 25 pct. mindre end året før.

Fællesmarkedslandene har hele tiden kun aftaget en helt forsvindende del af eksporten af disse varer, og EFTA-landenes betydning er også i de senere år blevet stærkt reduceret. De oversøiske lande har de fleste af årene aftaget over halvdelen af eksporten. Det har især været

Tabel F1. Danmarks eksport af isolerede ledninger, kabler etc. til forskellige områder

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	1000 kr.										
EFTA-lande.....	2 612	3 786	3 820	4 261	2 058	2 425	1 945	1 703	1 669	947	1 028
EEC-lande.....	161	122	206	680	609	231	181	204	211	166	290
Øvrige Europa.....	916	1 043	1 754	3 927	2 845	8 648	9 038	8 441	4 416	3 459	9 016
Oversøiske lande.....	7 810	7 936	9 096	4 404	8 592	8 773	9 572	5 248	12 830	15 714	13 804
Eksport i alt	11 499	12 887	14 876	13 272	14 104	20 077	20 736	15 596	19 126	20 286	24 138
Sverige.....	1 286	2 429	1 018	2 943	936	486	285	230	237	134	295
Norge.....	1 098	1 063	1 866	678	710	1 460	1 304	1 271	1 387	758	649
Island.....	497	348	1 456	602	523	1 663	1 709	2 441	753	2 539	2 263
Grækenland.....	204	91	54	576	2 057	6 820	6 906	4 765	2 788	181	15
Polen.....	81	38	-	1	1	10	164	186	208	284	6 544
Ægypten.....	3 624	3 456	5 114	763	590	5 107	123	161	966	272	2 717
Iran.....	-	-	209	-	5	157	96	205	3 051	4 468	4 953
Iraq.....	119	43	70	1 069	4 579	240	2 629	144	3 294	4 349	834
Kuwait.....	-	-	-	-	-	-	4 007	2 412	172	287	11

ANM.: Varegruppen omfatter 1953-58: SITC 72.113; 1959-64: BTN 85.23. Eksporten i alt var i 1964 på 18,1 mill. kr.

Tabel F2. Den procentvise fordeling af og stigning i eksporten af isolerede ledninger, kabler etc.

	Eksportens fordeling på markedsområder					Eksportstigning		
	1953	1958	1959	1962	1963	1953-58	1959-62	1962-63
	pct.							
EFTA-lande.....	22,7	12,1	9,4	4,7	4,3	÷7	÷51	9
EEC-lande.....	1,4	1,1	0,9	0,8	1,2	43	÷8	75
Øvrige Europa.....	8,0	43,1	43,6	17,0	37,3	844	÷62	161
Oversøiske lande.....	67,9	43,7	46,1	77,5	57,2	12	64	÷12
Eksport i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	75	÷ 2	19
Eksport i alt, gennemsnitlig årlig stigning.....						12	0	19

ANM.: Eksporten i alt faldt i 1963-64 med 24,9 pct.

til de arabiske lande, denne eksport er gået. Blandt de europæiske lande er det Island og Grækenland, som har været de mest betydningsfulde aftagere.

Oplysninger om Danmarks andele af importen i de to sidstnævnte lande findes i tabel F3. Den danske importandel er meget stor i Island, omkring 40 pct., i 1962 endda 54 pct. I Grækenland havde Danmark i 1960 en importandel på 22 pct., men denne faldt kraftigt og var i 1963 forsvindende lille. For de arabiske lande har det ikke været muligt at fremskaffe statistiske oplysninger.

Med hensyn til denne varegruppe må det fremhæves, at eventuelle forskelle mellem oplysninger om Danmarks eksport til et bestemt

land, og det pågældende lands oplysninger om import fra Danmark, sikkert i stort omfang skyldes, at varerne registreres under forskellige varenumre alt efter om de bliver betragtet som en selvstændig vare eller som dele af en anden vare.

Sammenlignet med andre lande er Danmarks eksport af isolerede ledninger og kabler ikke særlig stor. Den svenske eksport har således i flere år været ca. dobbelt så stor. Den mest betydningsfulde eksportør i Vesteuropa er U.K. Eksporten fra Sverige, Holland og Frankrig steg kraftigt fra 1959 til 1962, men i 1963, da den danske eksport steg med 19 pct., var der en tilbagegang i eksporten fra disse og flere andre lande.

Tabel F3. Forskellige landes samlede import af isolerede ledninger, kabler etc. og Danmarks andel heri

		1959	1960	1961	1962	1963
<i>Island:</i>						
Import i alt	1000 is. kr.	9 298	19 325	20 172	30 136	35 481
Import fra Danmark.....	1000 is. kr.	4 222	7 366	7 919	16 265	12 961
» » »	pct.	45,4	38,1	39,3	54,0	36,5
<i>Grækenland:</i>						
Import i alt	1000 dr.	...	110 994	90 258	99 667	10 773
Import fra Danmark.....	1000 dr.	...	24 382	8 035	3 233	30
» » »	pct.	...	22,0	8,9	3,2	0,3

ANM.: Varegruppen omfatter i
Island: 1959-62: 72.113.
Grækenland: 1960-62: 85.23.
Oplysningerne for 1963 er for begge lande fra OECD serie C, gruppe 72.31. Omregningen fra \$ er foretaget med de i publikationen opgivne kurser.

Tabel F4. Eksport af isolerede ledninger, kabler etc.

	1959	1960	1961	1962	1963	Årlig stigning	
						1959-62	1962-63
	mill. kr.					pct.	
Danmark	20,7	15,6	19,1	20,3	24,1	0	19
Sverige	23,2	32,0	34,2	51,2	36,9	30	÷28
Norge	1,5	3,0	4,1	9,8	11,1	88	14
United Kingdom.....	483,1	438,6	448,9	478,0	614,1	0	28
Vesttyskland.....	346,8	298,8	320,4	364,6	349,9	2	÷ 4
Holland	65,2	92,6	122,0	105,2	37 ¹	÷14
Belgien-Luxembourg.....	...	75,8	75,4	77,1	69,0	1 ¹	÷10
Frankrig.....	176,9	197,0	208,3	214,1	179,9	7	÷16
Italien.....	33,9	56,8	68,4	86,6	78,6	37	÷ 9

¹ 1960-62.

ANM.: Varegruppen omfatter i
United Kingdom: Electric cables etc., insulated.
Øvrige lande: 85.23.

G. Instrumenter til navigation, tegning m.v.

Danmark havde i 1953 en eksport af disse varer på 2,4 mill. kr. I de følgende år steg denne eksport til 7,3 mill. kr. i 1958, en stigning på godt 200 pct. eller 25 pct. i gennemsnit pr. år. Eksportforøgelsen var særlig kraftig over for de oversøiske lande, som i 1958 aftog 32 pct. af eksporten mod 18 pct. i 1953. De nuværende EFTA-lande aftog en tilsvarende del, mens EEC-landene aftog godt 20 pct. og resten af Europa ca. 15 pct.

I 1959 var eksporten af de tilsvarende varer på godt 7 mill. kr. og den fortsatte stigning bevirkede, at eksporten i 1962 var præcis dobbelt

så stor som i 1959, svarende til en gennemsnitlig årlig stigning i denne periode på 26 pct. Eksportstigningen var svagest over for de oversøiske lande, som i 1962 aftog 23 pct. af den samlede eksport, mens EFTA-landene aftog 39 pct., EEC-landene 31 pct. og det øvrige Europa 7 pct.

I 1963 forøgedes eksporten kun med 1 pct. i forhold til det foregående år, væsentligst på grund af en ret betydelig nedgang i afsætningen til EFTA-landene.

I 1964 var den samlede eksport på 17,1 mill. kr., hvilket var næsten 20 pct. mere end året før.

De vigtigste lande for denne eksport er

Tabel G1. Danmarks eksport af instrumenter til navigation, tegning m.v. til forskellige områder

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	1000 kr.										
EFTA-lande.....	936	1 124	1 043	1 420	2 244	2 398	2 659	4 249	5 392	5 496	4 395
EEC-lande.....	529	397	658	1 552	1 385	1 513	1 633	3 109	3 954	4 325	4 581
Øvrige Europa.....	527	553	782	671	1 755	1 086	324	591	928	1 018	1 171
Oversøiske lande.....	442	478	775	1 977	2 486	2 351	2 439	3 703	3 558	3 277	4 119
Eksport i alt.....	2 434	2 552	3 258	5 620	7 870	7 348	7 055	11 652	13 832	14 116	14 266
Sverige.....	394	464	445	511	1 140	1 220	1 245	1 602	1 808	1 768	1 841
Norge.....	309	295	315	476	611	573	684	761	607	616	565
United Kingdom.....	158	280	220	261	332	319	330	1 313	2 083	2 397	1 236
Vesttyskland.....	121	96	226	564	474	543	731	1 543	2 398	2 197	2 746
Holland.....	214	136	196	670	511	474	529	803	1 011	1 187	874
U.S.A.....	59	97	158	827	911	803	849	1 234	1 101	1 110	1 651

ANM.: Varegruppen omfatter 1953-58: SITC 86.109.01,06,11,12,13,19; 1959-63: BTN 90.14,15,16. Eksporten i alt var i 1964 på 17,1 mill. kr.

Tabel G2. Den procentvise fordeling af og stigning i eksporten af instrumenter til navigation, tegning m.v.

	Eksportens fordeling på markedsområder					Eksportstigning		
	1953	1958	1959	1962	1963	1953-58	1959-62	1962-63
	pct.							
EFTA-lande.....	38,5	32,6	37,7	38,9	30,8	156	107	÷20
EEC-lande.....	21,7	20,6	23,1	30,7	32,1	186	165	6
Øvrige Europa.....	21,6	14,8	4,6	7,2	8,2	106	214	15
Oversøiske lande.....	18,2	32,0	34,6	23,2	28,9	432	34	26
Eksport i alt.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	202	100	1
Eksport i alt, gennemsnitlig årlig stigning.....						25	26	1

ANM.: Eksporten i alt steg i 1963-64 med 20 pct.

Sverige, Vesttyskland og United Kingdom. Til det sidste land var der en stor eksportstigning fra 1959 til 1962, men i 1963 var afsætningen hertil kun halvt så stor som året før.

Den danske andel af importen i Sverige har været noget stigende i de seneste år og var i 1963 på 5 pct. I Vesttyskland var importandelen dette år også 5 pct. efter at have ligget noget lavere i de foregående år.

Blandt de europæiske lande er det Italien og Belgien-Luxembourg, som i 1959-62 har haft den relativt kraftigste eksportstigning. Den danske eksportstigning på 26 pct. årlig i denne

periode er dog væsentligt kraftigere end den tilsvarende fremgang i Vesttyskland og U.K., som er de dominerende eksportørlande på dette vareområde. Eksportfremgangen i 1963 var i flere lande ret betydelig, mens der dette år som nævnt kun var en stigning på 1 pct. i den danske eksport. Det skal dog bemærkes, at den betydelige fremgang for den tyske eksport i 1963 som er registreret i tysk statistik, og som udelukkende skyldes forøget eksport til de øvrige fællesmarkedslande, ikke har kunnet verificeres i oplysningerne om aftagerlandenes import.

Tabel G3. **Forskellige landes samlede import af instrumenter til navigation, tegning m.v. og Danmarks andel heri**

		1959	1960	1961	1962	1963
<i>Sverige:</i>						
Import i alt.....	1000 sv. kr.	28 838	47 349	36 715	33 350	34 135
Import fra Danmark.....	1000 sv. kr.	823	879	1 191	1 309	1 667
» » »	pct.	2,9	1,9	3,2	3,9	4,9
<i>Vesttyskland:</i>						
Import i alt.....	1000 DM	17 959	24 360	34 980	48 946	41 869
Import fra Danmark.....	1000 DM	403	978	1 661	1 860	2 076
» » »	pct.	2,2	4,0	4,7	3,8	5,0

ANM.: Varegruppen omfatter i begge lande: 90.14,15,16.

Tabel G4. **Eksport af instrumenter til navigation, tegning m.v. fra forskellige lande**

	1959	1960	1961	1962	1963	Årlig stigning	
						1959-62	1962-63
	mill. kr.					pct.	
Danmark.....	7,1	11,7	13,8	14,1	14,3	26	1
Sverige.....	22,2	26,7	28,0	31,6	32,4	12	3
Norge.....	0,6	1,1	2,1	2,6	2,1	61	÷20
United Kingdom.....	123,5	131,8	148,8	177,3	212,2 ²	13	... ²
Vesttyskland.....	216,1	238,2	265,0	296,7	739,3	11	149 ²
Holland.....	...	10,6	10,7	12,9	17,6	10 ¹	36
Belgien-Luxembourg.....	...	4,3	8,7	15,5	14,8	89 ¹	÷ 4
Frankrig.....	34,6	40,3	42,2	51,9	66,4	14	28
Italien.....	9,9	16,0	18,9	43,6	126,7	64	191

¹ 1960-62. ² 1962 og 1963 er ikke fuldt sammenlignelige. ³ Jfr. teksten.

ANM.: Varegruppen omfatter i

United Kingdom: Surveying, aeronautical, nautical, precision measuring and drawing instruments and machines etc.

Øvrige lande: 90.14,15,16.

H. Apparater til medicinsk brug m.v.

Danmarks eksport af disse varer var i 1953 på 4,4 mill. kr. Den steg i de følgende år ret jævnt, og var i 1958 på 9 mill. kr. Godt 30 pct. af eksporten i 1958 blev afsat til de nuværende EFTA-lande, mens knap 23 pct. gik til fællesmarkedslændene, 18 pct. til det øvrige Europa og godt 28 pct. til de oversøiske lande. Eksportfremgangen havde været kraftigt over for de to sidstnævnte områder.

I 1959 var der en eksport på 24 mill. kr. af varer i denne gruppe. En jævn eksportfremgang i de følgende år førte til en eksport i 1962 på 37,9 mill. kr., hvilket betød en gennemsnitlig årlig eksportstigning i denne periode på 16 pct. I 1963 var der en betydelig fremgang, idet eksporten dette år havde en værdi på 52,8 mill. kr., hvilket var 40 pct. mere end året før.

I 1964 var den samlede eksport på 61,9 mill. kr., hvilket var 17 pct. mere end i 1963.

Tabel H1. Danmarks eksport af apparater til medicinsk brug m.v. til forskellige områder

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963
	1000 kr.										
EFTA-lande.....	1 966	2 204	2 420	2 229	2 189	2 758	7 396	8 729	10 046	12 706	15 451
EEC-lande.....	1 058	1 190	1 634	1 893	1 720	2 033	5 784	6 265	9 610	11 102	13 718
Øvrige Europa.....	474	552	731	1 263	1 795	1 618	3 390	6 059	4 062	3 497	4 088
Oversøiske lande.....	865	1 396	2 203	2 027	2 715	2 552	7 409	7 414	8 648	10 556	19 568
Eksport i alt.....	4 363	5 342	6 988	7 412	8 419	8 961	23 979	28 467	32 366	37 861	52 825
Sverige.....	937	1 185	1 438	1 012	864	1 243	2 889	3 093	3 979	4 016	5 435
Norge.....	485	387	305	320	449	656	902	1 244	1 437	1 733	1 871
United Kingdom.....	409	505	355	589	601	531	2 594	3 031	3 518	3 455	6 474
Schweiz.....	114	91	203	201	152	207	648	960	671	2 944	902
Vesttyskland.....	301	276	475	316	445	605	2 426	2 407	2 728	4 981	5 739
Holland.....	278	262	426	631	593	524	1 218	1 463	3 209	1 644	1 695
Frankrig.....	313	279	395	601	420	605	834	969	1 515	1 705	2 616
Italien.....	131	209	239	136	111	213	883	947	1 706	2 263	2 968
Finland.....	70	189	119	182	210	192	714	686	969	826	1 077
Sovjetunionen.....	—	99	326	253	912	1 201	1 410	3 488	1 028	156	425
U.S.A.....	564	886	965	748	1 215	1 259	4 215	3 171	4 257	5 444	6 504

ANM.: Varegruppen omfatter 1953-58: SITC 72.111, 86.103, 89.999.01; 1959-64: BTN 90.17,18,19,20. Eksporten i alt var i 1964 på 61,9 mill. kr.

Tabel H2. Den procentvise fordeling af og stigning i eksporten af apparater til medicinsk brug m.v.

	Eksportens fordeling på markedsområder					Eksportstigning		
	1953	1958	1959	1962	1963	1953-58	1959-62	1962-63
	pct.							
EFTA-lande.....	45,1	30,8	30,9	33,6	29,3	40	72	22
EEC-lande.....	24,2	22,7	24,1	29,3	26,0	92	92	24
Øvrige Europa.....	10,9	18,0	14,1	9,2	7,7	241	3	17
Oversøiske lande.....	19,8	28,5	30,9	27,9	37,0	195	42	85
Eksport i alt.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	105	58	40
Eksport i alt, gennemsnitlig årlig stigning.....						16	16	40

ANM.: Eksporten i alt steg i 1963-64 med 17 pct.

Den vigtigste vare i gruppen har siden 1959 været tunghøreapparater, hvoraf der i 1963 var en eksport på næsten 24 mill. kr. Denne vare er ikke specificeret i handelsstatistikken før 1959, hvilket medfører at den sikkert ikke er inkluderet i gruppen for perioden 1953-58.

Omkring 30 pct. af eksporten er siden 1959 blevet afsat til frihandelsområdet og omkring 25 pct. til fællesmarkedet. Eksporten til de øvrige europæiske lande er ikke fulgt med i fremgangen, mens der især i 1963 var en væsentlig forøgelse af eksporten til de oversøiske lande, hvis andel i den samlede eksport dette år var på 37 pct.

Eksporten er spredt på et stort antal lande, med Sverige og Vesttyskland som betydningsfulde aftagere. Desuden er der en ret stor eksport til U.K. og U.S.A.

Den danske importandel er for disse varers vedkommende i Sverige på omkring 7 pct. I Norge har den samme størrelse, dog var den en smule lavere i 1959-61. Også i Vesttyskland har den danske importandel i det sidste par år ligget på omkring 7 pct., mens den i Holland har været omkring 3 pct.

Den danske importandel er ret høj i U.K. - bemærk dog at varegruppen for U.K.s vedkommende i tabel H3 er snævrere end for de andre lande.

Danmark har i forhold til de andre vesteuropæiske lande en ikke helt ubetydelig eksport af disse varer (jfr. omstående tabel H4). Eksporten fra flere af de andre lande steg stærkere end den danske eksport i 1959-62. I 1963 havde Danmark dog den største eksportstigning.

Tabel H3. Forskellige landes samlede import af apparater til medicinsk brug m.v. og Danmarks andel heri

	1959	1960	1961	1962	1963	
<i>Sverige:</i>						
Import i alt	1000 sv. kr.	26 730	30 917	35 932	38 046	49 430
Import fra Danmark.....	1000 sv. kr.	1 884	2 331	2 713	2 748	3 464
» » »	pct.	7,0	7,5	7,6	7,2	7,0
<i>Norge:</i>						
Import i alt	1000 n. kr.	16 098	20 191	22 600	25 183	23 838
Import fra Danmark.....	1000 n. kr.	1 019	1 135	1 392	1 811	2 020
» » »	pct.	6,3	5,6	6,2	7,2	8,5
<i>United Kingdom:</i>						
Import i alt	100 £	6 909	7 487	8 282	8 180	8 763
Import fra Danmark.....	100 £	898	1 064	1 098	1 337	...
» » »	pct.	13,0	14,2	13,3	16,3	...
<i>Vesttyskland:</i>						
Import i alt	1000 DM	18 737	22 968	30 837	32 694	37 179
Import fra Danmark.....	1000 DM	1 902	1 404	1 133	2 286	2 420
» » »	pct.	10,2	6,1	3,7	7,0	6,5
<i>Holland:</i>						
Import i alt	1000 gld.	...	16 555	19 137	22 787	28 016
Import fra Danmark.....	1000 gld.	...	540	1 458	652	691
» » »	pct.	...	3,3	7,6	2,9	2,5

ANM.: Varegruppen omfatter i United Kingdom: Orthopaedic appliances; deaf aids, etc. (svarer til 90.19).
Øvrige lande: 90.17,18,19,20.

Tabel H4. Eksport af apparater til medicinsk brug m. v. fra forskellige lande

	1959	1960	1961	1962	1963	Årlig stigning	
						1959-62	1962-63
	mill. kr.					pct.	
Danmark	24,0	28,5	32,4	37,9	52,8	16	40
Sverige	35,0	41,6	56,2	60,6	71,8	20	18
Norge	0,5	0,6	0,6	0,8	1,2	20	46
United Kingdom	79,2	86,7	100,4	115,4	131,8	13	14
Vesttyskland	322,7	368,9	440,9	484,3	512,0	14	6
Holland	96,7	116,3	135,8	141,7	18 ¹	4
Belgien-Luxembourg	7,9	9,7	12,7	13,3	27 ¹	5
Frankrig	40,1	48,8	56,1	53,1	58,9	10	11
Italien	14,7	22,9	29,9	36,8	41,2	36	12

¹ 1960-62.

ANM.: Varegruppen omfatter i

United Kingdom: Electro-medical apparatus. Medical, surgical, dental, veterinary and dissecting instruments and appliances. Orthopaedic appliances; deaf aids.

Øvrige lande: 90.17,18,19,20.

I. Manometre, termostater m. v.

Danmarks eksport af varer i denne gruppe udgjorde i 1959 39,4 mill. kr. (For perioden 1953-58 findes der ikke specificerede oplysninger om eksporten af tilsvarende varer). I det følgende år var eksporten af samme størrelse, men i 1961 var den væsentligt større, nemlig 55,9 mill. kr., hvorefter den faldt tilbage til niveauet fra 1959-60.

Sammenligner man 1962 med 1959 viste eksporten til fællesmarkedslandene en stigning på 28 pct., mens eksporten til frihandelsområdet og det øvrige Europa gik tilbage med 24-25 pct. Eksporten til de oversøiske lande var stort set uændret. I 1963 var der et fald i den samlede eksport på 6 pct. som følge af en eksportnedgang til fællesmarkedet og de oversøiske lande på 13-15 pct. Eksporten til fri-

Tabel I1. Danmarks eksport af manometre, termostater m. v. til forskellige områder

	1959	1960	1961	1962	1963
	1000 kr.				
EFTA-lande	10 691	6 619	11 932	8 040	8 236
EEC-lande	17 769	24 733	34 549	22 814	19 908
Øvrige Europa	4 331	3 226	3 239	3 305	4 738
Oversøiske lande	6 605	4 848	6 144	6 522	5 553
Eksport i alt	39 396	39 426	55 864	40 681	38 435
Sverige	3 386	4 023	8 048	5 423	4 525
Norge	1 370	564	787	720	637
United Kingdom	4 347	1 357	1 942	946	2 164
Vesttyskland	10 695	18 747	25 871	16 524	13 712
Frankrig	2 435	1 253	2 518	1 515	1 351
Italien	1 930	3 530	4 869	3 626	3 021
Finland	1 673	1 397	2 200	1 446	2 544
Brasilien	2 325	2 209	2 045	1 684	1 110

ANM.: Varegruppen omfatter BTN 90.24. Eksporten i alt var i 1964 på 43,9 mill. kr.

Tabel 12. Den procentvise fordeling af og stigning i eksporten af manometre, termostater m. v.

	Eksportens fordeling på markedsområder			Eksportstigning	
	1959	1962	1963	1959-62	1962-63
			pct.		
EFTA-lande.....	27,1	19,8	21,4	÷25	2
EEC-lande.....	45,1	56,1	51,8	28	÷13
Øvrige Europa.....	11,0	8,1	12,3	÷24	43
Oversøiske lande.....	16,8	16,0	14,5	÷ 1	÷15
Eksport i alt.....	100,0	100,0	100,0	3	÷ 6
Eksport i alt, gennemsnitlig årlig stigning.....				1	÷ 6

ANM.: Eksporten i alt steg i 1963-64 med 14 pct.

handelsområdet steg med 2 pct., mens der var en relativ stor stigning i eksporten til det øvrige Europa (43 pct.).

I 1964 var den samlede eksport på 43,9 mill. kr., hvilket var 14 pct. mere end året før.

I 1963 blev over halvdelen (52 pct.) af eksporten afsat til fællesmarkedslandene mod 45 pct. i 1959. Vesttyskland er her den dominerende

aftager, idet godt en trediedel af den samlede eksport afsættes hertil. Frihandelsrådets andel i eksporten er gået tilbage fra 27 pct. til 21 pct. og de oversøiske landes andel fra 17 pct. til 15 pct., som følge af en halvering af eksporten til henholdsvis United Kingdom og Brasilien.

Den danske andel af Sveriges import af

Tabel 13. Forskellige landes import af manometre, termostater m. v. og Danmarks andel heri

	1959	1960	1961	1962	1963	
<i>Sverige:</i>						
Import i alt.....	1000 sv. kr.	16 723	19 810	22 667	29 399	37 001
Import fra Danmark.....	1000 sv. kr.	1 911	1 698	1 367	1 737	3 036
» » ».....	pct.	11,4	8,6	6,0	5,9	8,2
<i>Norge:</i>						
Import i alt.....	1000 n. kr.	10 021	13 113	13 976	15 570	16 569
Import fra Danmark.....	1000 n. kr.	1 003	930	986	977	952
» » ».....	pct.	10,0	7,1	7,1	6,3	5,7
<i>Vesttyskland:</i>						
Import i alt.....	1000 DM	19 767	28 925	33 154	30 118	41 087
Import fra Danmark.....	1000 DM	3 968	5 086	5 372	7 282	9 210
» » ».....	pct.	20,1	17,6	16,2	24,2	22,4
<i>Holland:</i>						
Import i alt.....	1000 gld.	...	17 881	23 165	18 919	22 220
Import fra Danmark.....	1000 gld.	...	606	910	981	1 746
» » ».....	pct.	...	3,4	3,9	5,2	7,9
<i>Frankrig:</i>						
Import i alt.....	1000 NF	13 399	19 320	23 657	28 606	34 820
Import fra Danmark.....	1000 NF	514	1 307	1 596	1 889	1 575
» » ».....	pct.	3,8	6,6	6,7	6,6	4,5

ANM.: Varegruppen omfatter i alle landene: 90.24.

disse instrumenter faldt fra godt 11 pct. i 1959 til 6 pct. i 1962. I 1963 var importandelen her 8 pct. I Norge har der været et tilsvarende fald i den danske importandel fra 10 pct. i 1959 til 6 pct. i 1963.

I Vesttyskland viser den danske importandel derimod en stort set stigende tendens i de senere år. I 1959 var den på 20 pct., de to følgende år noget lavere, men i 1962 24 pct. og i 1963 22 pct. Også i Holland er der tale om en stigning i den danske importandel, nemlig fra 3 pct. i 1960 til 8 pct. i 1963. I Frankrig skete der en stigning fra 4 pct. i 1959 til knap 7 pct. i 1960-62, men i 1963 faldt importandelen til 4,5 pct.

Sammenligner man den danske eksport med den tilsvarende eksport fra andre vesteuropæiske lande, forekommer den relativt betydelig. Dens udvikling adskiller sig derimod meget klart fra udviklingen i de andre lande, idet den tendens til stagnation, som har gjort sig gældende i den danske eksport ikke genfindes noget andet sted. Mens den danske eksport i 1959-62 kun steg med gennemsnitlig 3 pct. årlig, var der i Vesttyskland tale om en stigning på 18 pct., i Frankrig 26 pct., i Holland på 65 pct. og i Italien på 81 pct. Næsten overalt var eksportstigningen i 1963 væsentlig svagere end i de foregående år, men Danmarks og Sveriges var de eneste lande, som havde en mindre eksport i 1963 end i 1962.

Tabel 14. Eksport af manometre, termostater m. v. fra forskellige lande

	1959	1960	1961	1962	1963	Årlig stigning	
						1959-62	1962-63
	mill. kr.					pct.	
Danmark	39,4	39,4	55,9	40,7	38,4	3	÷6
Sverige	6,2	8,8	10,3	14,8	14,2	34	÷4
Norge	0,3	0,4	1,0	1,3	1,5	69	12
United Kingdom	46,0	56,5	67,8	64,7	73,8	12	14
Vesttyskland	64,5	73,3	96,4	107,5	122,7	18	14
Holland	20,6	40,8	56,2	71,3	65 ¹	27
Belgien-Luxembourg	1,7	2,1	3,3	3,4	38 ¹	5
Frankrig	24,1	34,8	38,0	47,8	51,1	26	7
Italien	2,7	7,1	16,1	15,8	25,6	81	62

¹ 1960-62.

ANM.: Varegruppen omfatter i

United Kingdom: Pressure gauges, recorders and controllers, Flow measures and controllers. Denne afgrænsning er væsentlig snævrere end den, som er benyttet i de andre lande. Den engelske eksport af de varer, som svarer til BTN 90.24, udgjorde i 1963 151,0 mill. kr.

Øvrige lande: 90.24.

Supplement

En samlet analyse af den konkurrencemæssige stilling for den danske eksport af maskiner og instrumenter til markeder i Vesteuropa og Nordamerika i årene 1961-63

I dette hæfte og i det nærmest foregående i serien »Industrieksporten fra Danmark og nogle andre lande siden 1953« er givet en beskrivelse af udviklingen i den danske eksport af maskiner og instrumenter. Denne varegruppe omfatter en ret betydelig del af den danske industrieksport, i de senere år omkring 33 pct.

En væsentlig del af eksporten af maskiner og instrumenter afsættes til de vesteuropæiske og nordamerikanske lande. I det følgende skal gøres et forsøg på nærmere at isolere nogle af de faktorer, som har øvet indflydelse på denne del af den danske industrieksport.

Den anvendte metode¹ består i, at man for så vidt angår den danske eksport af en bestemt varegruppe til et vist antal lande først beregner (a) den eksportændring, som ville være sket, hvis den samlede danske eksport af disse varer til området som helhed havde ændret sig i takt med den ændring som er sket i importen i *de pågældende lande som helhed for hele varegruppen*.

Dernæst beregner man (b) den ændring i eksporten, som ville være sket, såfremt den danske eksport havde fulgt den ændring, som er sket i importen til *de enkelte lande for varegruppen som helhed*. Forskellen mellem den under (b) beregnede ændring og den under (a) beregnede ændring tilskriver man indflydelsen fra den danske eksports specielle geografiske fordeling.

Endelig beregner man (c) den ændring, som ville være sket i den danske eksport, hvis den havde fulgt den ændring, som er sket i importen inden for *de enkelte undergrupper i hvert enkelt af de omhandlede lande*. Forskellen mellem den under (c) beregnede ændring og den under (b) beregnede ændring tilskriver man indflydelse fra den danske eksports specielle varefordeling inden for de enkelte lande.

Efter således at have tilskrevet en del af eksportændringen fra et år til et andet til indflydelsen fra den samlede import i de pågældende lande, en del til eksportens specielle landefordeling og en del til eksportens specielle varefordeling, vil der blive en rest, nemlig forskellen mellem den faktiske eksportændring og den under (c) beregnede ændring. Denne forskel tilskrives andre faktorer såsom de danske produkters konkurrencemæssige stilling i udlandet, hvilket igen afhænger af de relative omkostnings- og handelsvilkår, samt den indflydelse som dels efterspørgselen fra lande uden for det betragtede område, dels den hjemlige efterspørgsel har haft på eksporten til det pågældende område. Den betegnes her som »autonom« eksportændring.

Som grundlag for beregningerne er anvendt OECDs publikationer (Foreign Trade, Series C, Supplement), hvor den geografiske fordeling af eksport fra og import til de enkelte OECD-lande er oplyst omregnet til U.S. \$ efter de foreløbige oplysninger fra de enkelte lande. Oplysningerne er specificeret for de enkelte trecifrede varegrupper i SITC rev., i alt 17 grupper² inden for kapitlerne 71, 72 og 86 (maskiner og instrumenter). Principielt kunne man have ønsket sig en væsentligt mere detaljeret varegruppering end disse 17 grupper. Enkelte af grupperne omfatter et ret bredt vareområde, og hvis opdelingen havde været ført videre, kunne det have bevirket en forskydning mellem den del af eksportændringen, som er tilskrevet eksportens varesammensætning, og den del, der er betegnet som »autonom« eksportændring. Dette må især gælde, såfremt den danske eksport inden for nogle af grupperne har en varesammensætning, som afviger stærkt fra den tilsvarende sammensætning af importen i de enkelte lande. Det har dog ikke været muligt ved hjælp af de anvendte kilder at foretage en sådan yderligere opdeling.

¹ Tilsvarende analyser er beskrevet flere steder i litteraturen, jfr. således P. R. Narvekar: »The Role of Competitiveness in Japan's Export Performance, 1954-58« og Anne Romanis: »Relative Growth of Exports of Manufactures of United States and Other Industrial Countries«, begge i International Monetary Fund, Staff Papers, vol. VIII, 1960-61, samt J. B. D. Derksen og G. J. A. Mensink: »Een analyse van de Nederlandse uitvoer, 1953-1959«, Centraal Bureau voor de Statistiek, Statistische en econometrische onderzoekingen, 2. kv. 1961.

² Jfr. bilaget side 46.

Beregningerne i det følgende er kun foretaget for perioden 1961–63, da man før 1961 anvendte SITC org., som med hensyn til de trecifrede varegrupper afviger væsentligt fra SITC rev.

Oplysningernes foreløbige karakter svækker måske beregningerne en smule, men under hensyn til de fejlkilder, som øver indflydelse på et lands handelsstatistik, må denne svækkelse betragtes som ret uvæsentlig¹. Dette i forbindelse med omregningen til U.S. \$.² betyder dog, at der vil være visse mindre uoverensstemmelser mellem oplysningerne i det følgende og dem, som tidligere er givet om Danmarks eksport.

Den eksport, som analyseres, er som nævnt eksporten i 1961–63 af maskiner og instrumenter til fig. 13 lande: EFTA-landene (Sverige, Norge,

United Kingdom, Schweiz, Østrig og Portugal), EEC-landene (Vesttyskland, Holland, Belgien-Luxembourg, Frankrig og Italien), samt U.S.A. og Canada. I 1962–63 er Finland³ desuden medtaget.

1961–62

I tabel 1 er angivet størrelsen af den danske eksport af maskiner og instrumenter i 1961 og 1962 samt eksportændringen over for de enkelte af de her betragtede lande. I 1961 var den samlede danske eksport af maskiner og instrumenter på 1662 mill. kr., hvoraf for 977 mill. kr. (59 pct.) blev eksporteret til de 13 lande. I 1962 var den samlede eksport på 1909 mill. kr. hvoraf 1141 mill. kr. (60 pct.) skyldtes eksport til de samme lande. Eksportstigningen overfor disse lande var således på 164 mill. kr.

Hovedresultaterne af analysen af denne eksportstigning er angivet i tabel 2. Såfremt den danske eksport var blevet forøget i samme takt, som områdets import steg, ville det have betydet en eksportstigning på godt 142 mill. kr.

¹ Kun i to tilfælde er man blevet opmærksom på en væsentlig afvigelse mellem oplysningerne i OECD's og det enkelte lands publikationer. Det drejer sig om Hollands indførsel i 1961 og 1962 af varer i gruppe 724. Her er OECD's oplysninger revideret i overensstemmelse med den nationale statistik. Desuden er der for Danmarks vedkommende i 1963 registreret en væsentlig forskel mellem den foreløbige og den endelige opgørelse af eksport til Holland i gruppe 711 (forskellen skyldes flymotorer). Da Hollands importoplysninger stemmer bedst overens med dansk statistiks foreløbige oplysninger, er disse anvendt i beregningerne. Jfr. den generelle anmærkning side 46.

² Omregningen er foretaget efter kurser, der varierer svagt fra år til år. I de tabeller i det følgende, hvor der er givet oplysninger udtrykt i danske kr., er der overalt sket en tilbageregning fra \$ efter kursen 1 \$ = 6,922 kr.

³ Oplysningerne om Finlands import er hentet fra landets egen publikation. Først i 1962 er man her begyndt at anvende SITC rev.

Tabel 1. Danmarks eksport af maskiner og instrumenter 1961–62

	1961	1962	Ændring 1961–62
	mill. kr.		
Til:			
Sverige.....	224,7	252,1	27,4
Norge.....	120,1	161,2	41,1
United Kingdom.....	86,8	100,8	14,0
Schweiz.....	24,1	30,8	6,7
Østrig.....	26,2	25,3	÷0,9
Portugal.....	13,6	13,3	÷0,3
EFTA-lande i alt.....	495,5	583,5	88,0
Vesttyskland.....	199,1	217,6	18,5
Holland.....	94,5	94,4	÷0,1
Belgien-Luxembourg.....	25,2	28,9	3,7
Frankrig.....	46,3	59,8	13,5
Italien.....	40,6	56,9	16,3
EEC-lande i alt.....	405,7	457,6	51,9
U.S.A.....	59,8	74,7	14,9
Canada.....	15,8	25,4	9,6
Eksport til 13 lande.....	976,8	1141,2	164,4
Eksport i alt.....	1661,9	1909,4	247,5

Imidlertid var den danske eksport relativt stærkt koncentreret på de lande inden for området, som havde den relativt mindste importstigning. Tages der hensyn hertil skal den angivne »forventede« eksportforøgelse reduceres med 11 mill. kr.

Yderligere var den danske eksport til de enkelte lande relativt stærkt koncentreret på de varegrupper, som viste den mindste importstigning. Dette medfører en formindskelse på 2 mill. kr. af den »forventede« eksportstigning.

Såfremt den danske eksport skulle være steget relativt lige så kraftigt som importen i de enkelte lande inden for de enkelte varegrupper, ville man have fået en eksportforøgelse på $142 \div 11 \div 2$ mill. kr. = 129 mill. kr.

Imidlertid steg den danske eksport med 164 mill. kr. Der har således været en »autonom« eksportforøgelse på 35 mill. kr. Man kan også udtrykke dette sidste ved at sige, at de danske produkters stilling på de pågældende markeder netto er blevet styrket med et beløb, som svarer til 35 mill. kr. eller knap 4 pct. af den samlede eksport til de pågældende lande i 1961.

Ser man på udviklingen inden for de to markedsområder, er den ikke forløbet ensartet. Eksporten til de øvrige lande inden for EFTA steg med 88 mill. kr., men disse landes samlede import blev i alt kun forøget så meget, at en tilsvarende stigning i den danske eksport ville have betydet en forøgelse på 40 mill. kr. Den korrektion, som skulle foretages heraf under hensyn til eksportens geografiske fordeling inden for EFTA-området, ville have betydet en yderligere forøgelse på godt 6 mill. kr., mens korrektionen vedrørende eksportens varesammensætning ville være på minus 3 mill. kr. Tilbage bliver en »autonom« eksportfremgang over for EFTA-landene på godt 44 mill. kr., svarende til 9 pct. af eksporten til disse lande i 1961.

Over for fællesmarkedet er der omvendt sket en svækkelse af de danske produkters stilling, idet der her var en »autonom« eksportnedgang på næsten 23 mill. kr. svarende til knap 6 pct. af 1961-eksporten. Den danske eksport til EEC-landene steg i 1962 med 52 mill. kr., men skulle den have vist en stigning svarende til disse landes samlede importstigning, skulle der have været en fremgang på næsten 85 mill. kr. Dette tal skal dog under hensyn til den danske eksports geografiske fordeling reduceres med 12 mill. kr., men forøges med 2 mill. kr. under hensyn til varefordelingen. Tilbage bliver som nævnt en reduktion i forhold til den »forventede« fremgang på næsten 23 mill. kr.

De for den danske eksport vigtigste lande er trukket frem i tabel 3. Over for Sverige var eksportfremgangen på godt 27 mill. kr. En ændring, svarende til den samlede importændring, ville have vist en fremgang på knap 21 mill. kr. Dette tal skal, under hensyn til den danske eksports varesammensætning reduceres med godt 4 mill. kr. Tilbage bliver en »autonom« eksportfremgang på 11 mill. kr. svarende til 5 pct. af eksporten til Sverige i 1961.

Den indflydelse, som øves af den danske eksports varesammensætning er for de øvrige anførte lande ret lille. Over for Norge og især for U.K. gælder det, at den danske eksportstigning blev væsentligt større, end hvis den blot havde fulgt den forøgelse, som skete i disse landes import. Over for Norge var der en »autonom« eksportstigning på 23 mill. kr., svarende til 19 pct. af den samlede danske eksport til Norge i 1961. Over for U.K. var den »autonome« stigning på 12 mill. kr., svarende til 14 pct. af 1961-eksporten.

Med hensyn til Vesttyskland og Holland skete der derimod en væsentlig »autonom« eksportnedgang. Over for Vesttyskland var den

Tabel 2. Analyse af ændringen i den danske eksport til 13 lande af maskiner og instrumenter fra 1961 til 1962

	Alle 13 lande	heraf	
		EFTA	EEC
	mill. kr.		
Eksportændring til området i alt.....	164,4	88,0	51,9
Indflydelse fra ændring i områdets import i alt.....	142,5	40,0	84,6
Indflydelse fra den danske eksports fordeling på de enkelte lande.....	÷ 11,0	6,4	÷ 12,4
Indflydelse fra den danske eksports varefordeling inden for de enkelte lande	÷ 2,0	÷ 2,8	2,2
»Autonom« eksportændring.....	34,9	44,4	÷ 22,5

Tabel 3. **Analyse af ændringen i den danske eksport af maskiner og instrumenter til enkelte lande fra 1961 til 1962**

	Sverige	Norge	U.K.	Vesttyskland	Holland	U.S.A.
	mill. kr.					
Eksportændring til landet i alt.....	27,4	41,1	14,0	18,5	÷0,1	14,9
Indfyldelse fra ændringen i landets import i alt..	20,6	17,7	3,2	30,2	10,5	12,2
Indfyldelse fra den danske eksports varefordeling	÷4,2	0,2	÷1,2	0,0	÷1,2	÷1,7
»Autonom« eksportændring.....	11,0	23,2	12,0	÷11,7	÷9,4	4,4

på knap 12 mill. kr. og over for Holland på godt 9 mill. kr. svarende til henholdsvis 6 pct. og 10 pct. af eksporten til de to lande i 1961. Til gengæld var der over for U.S.A. en »autonom« eksportfremgang på godt 4 mill. kr. svarende til 7 pct. af eksporten i 1961.

Det må i den her givne sammenhæng mest være den flere gange fremhævede »autonome« eksportændring, der interesserer, idet man her

har et udtryk for, om de danske produkter har opretholdt deres stilling (netto) på de fremmede markeder. I tabel 4 er der givet en detaljeret oversigt over den »autonome« eksportændring fordelt på varegrupper og lande, jfr. dog den generelle anmærkning side 46.

Udover de netop omtalte ændringer bemærkes det, at de eneste lande inden for EFTA, som udviste en negativ »autonom« ændring,

Tabel 4. **Den »autonome« eksportændring fra 1961 til 1962 fordelt på varegrupper og lande. 1 000 \$**

SITC nr.	Sverige	Norge	U.K.	Schweiz	Østrig	Portugal	Vesttyskland	Holland
711.....	792	883	÷ 11	÷ 233	4	÷ 275	118	÷ 904
712.....	61	÷ 47	÷ 42	÷ 115	150	÷ 3	605	38
714.....	15	÷ 32	÷ 40	÷ 103	÷ 11	÷ 5	÷ 47	39
715.....	141	100	30	25	12	÷ 153	÷ 104	64
717.....	236	÷ 48	15	99	÷ 6	÷ 33	120	42
718.....	÷948	÷ 80	658	174	÷ 68	226	÷ 462	÷ 238
719.....	÷284	1 678	1 092	71	÷ 356	130	÷ 660	÷ 308
722.....	838	469	39	÷ 122	÷ 59	÷ 106	694	÷ 127
723.....	÷ 4	÷ 116	2	0	÷ 8	÷ 2	39	÷ 14
724.....	737	297	40	65	56	9	94	254
725.....	544	264	÷ 8	19	34	÷ 8	÷ 21	÷ 9
726.....	÷ 54	÷ 18	÷ 47	÷ 6	2	5	56	÷ 60
729.....	99	÷ 47	89	0	25	18	÷ 98	÷ 131
861.....	÷596	78	÷ 64	262	0	4	÷1986	9
862.....	÷ 3	÷ 15	3	÷ 5	4	0	÷ 12	0
863.....	9	÷ 5	÷ 12	0	÷ 1	1	÷ 37	÷ 4
864.....	11	÷ 3	÷ 2	7	0	0	11	÷ 15
Ialt.....	1 594	3 358	1 742	138	÷ 222	÷ 192	÷1690	÷1364
Danmarks eksport								
i alt 1961.....	32 465	17 346	12 532	3 485	3 786	1 966	28 757	13 648
»Autonom« ændring								
i pct. af eksport.....	4,9	19,4	13,9	4,0	÷ 5,9	÷ 9,8	÷ 5,9	÷ 10,0

var Østrig og Portugal. Absolut var denne nedgang ikke stor, men set i forhold til eksporten i 1961 til de to lande var den dog på henholdsvis 6 og 10 pct. Omvendt var Frankrig det eneste land inden for fællesmarkedet, hvortil Danmarks eksport viste en positiv »autonom« ændring, som dog kun var på 2 pct. af den samlede eksport til Frankrig i 1961. Eksporten til Canada viste en relativt set meget betydelig »autonom« eksportfremgang.

Med hensyn til de forskellige varegrupper bemærkes det, at det forhold, at den »autonome« ændring har været større over for EFTA

end over for EEC, viser sig i 12 af de 17 grupper.

De varer, som i forhold til eksportens størrelse har styrket deres position mest, er grupperne 724 (radio- og fjernsynsmodtagere), 725 (elektriske husholdningsapparater) og 717 (maskiner til tekstilindustri m.v.), mens omvendt de varer, hvis position i forhold til eksportens størrelse er blevet svækket mest, er 861 (instrumenter) og 714 (kontormaskiner); andre grupper har dog vist en endnu kraftigere relativ »autonom« nedgang, f.eks. 862 og 863, men eksporten i disse grupper er absolut set meget lille.

Belg.-Lux.	Frankrig	Italien	U.S.A.	Canada	EFTA	EEC	13 lande	Danmarks eksport i alt 1961	»Autonom« ændring i pct. af eksport
÷ 63	472	274	÷ 269	194	1 160	÷ 103	982	12 673	7,7
54	198	÷ 289	121	252	4	606	983	11 424	8,6
3	182	÷ 29	÷ 347	5	÷ 176	148	÷ 370	3 446	÷ 10,7
÷ 49	1	÷ 11	÷ 36	÷ 4	155	÷ 99	16	2 464	0,6
÷ 46	÷ 4	101	129	÷ 17	263	213	588	3 664	16,0
÷ 132	÷ 243	207	268	154	÷ 38	÷ 868	÷ 484	9 021	÷ 5,4
118	17	213	20	599	2 331	÷ 620	2 330	54 089	4,3
÷ 95	÷ 244	÷ 93	145	10	1 059	135	1 349	13 359	10,1
÷ 1	0	1	57	0	÷ 128	25	÷ 46	528	÷ 8,7
94	40	÷ 124	194	17	1 204	358	1 773	7 557	23,5
35	÷ 94	12	÷ 39	10	845	÷ 77	739	3 445	21,5
÷ 1	÷ 3	÷ 26	37	÷ 10	÷ 118	÷ 34	÷ 125	966	÷ 12,9
÷ 36	63	48	558	22	184	÷ 154	610	7 068	8,6
÷ 55	÷ 262	÷ 423	÷ 72	20	÷ 316	÷ 2 717	÷ 3 085	10 711	÷ 28,8
÷ 3	1	÷ 1	÷ 9	1	÷ 16	÷ 15	÷ 39	220	÷ 17,7
÷ 5	0	÷ 1	÷ 112	÷ 4	÷ 8	÷ 47	÷ 171	363	÷ 47,1
0	0	÷ 2	÷ 9	÷ 1	13	÷ 6	÷ 3	116	÷ 2,6
÷ 182	124	÷ 143	636	1 248	6 418	÷ 3 255	5 047	141 114	3,6
3 647	6 690	5 873	8 634	2 285	71 580	58 615	141 114	.	.
÷ 5,0	1,9	÷ 2,4	7,4	54,6	9,0	÷ 5,6	3,6	.	.

1962-63

I tabel 5 er angivet eksporten i 1962 og 1963 til de under analyse inddragne 14 lande. I forhold til Danmarks samlede eksport af maskiner og instrumenter udgjorde eksporten til disse lande i 1962 66 pct. og i 1963 64 pct.

Over for de 14 lande var den samlede ændring i eksporten på 101 mill. kr. Af tabel 6 ses det, at såfremt eksporten til disse lande skulle have ændret sig i takt med den samlede import i disse lande under et, ville den have vist en stigning på 114 mill. kr. Imidlertid var den danske eksport relativt stærkt koncentreret på de lande, som havde den mindste importstigning, og tager man hensyn hertil skulle den netop anførte »forventede« ændring i eksporten have været 41 mill. kr. mindre. På den anden side opvejes dette forhold næsten af, at importen i de forskellige lande viste en relativt stærk stigning for varer, som har relativt stor betydning i den danske eksport til de enkelte lande. Denne indflydelse skulle have betydet en fremgang i eksporten på 36 mill. kr.

Såfremt den danske eksport til de enkelte lande inden for de enkelte varegrupper skulle være steget i takt med den tilsvarende import i disse lande, ville den være blevet forøget med $114 \div 41 + 36$ mill. kr. = 109 mill. kr. Imidlertid var den danske eksportfremgang som nævnt kun på 101 mill. kr., og de danske produkters stilling på disse markeder blev altså i 1963 udsat for en svækkelse, der svarer til næsten 8 mill. kr., hvilket dog kun andrager 0,6 pct. af den danske eksport til de pågældende lande i 1962.

Over for EFTA-landene var der en stigning i eksporten på 85 mill. kr. Disse landes samlede import steg imidlertid ikke mere, end at en tilsvarende stigning i Danmarks eksport til dem ville have bevirket en dansk eksportforøgelse på knap 38 mill. kr.

Tager man hensyn til den danske eksports geografiske fordeling inden for området, skal denne eksportstigning formindskes med 3 mill. kr. Dertil kommer dog, at importstigningen i EFTA-landene var kraftigst for de varer, som

Tabel 5. Danmarks eksport af maskiner og instrumenter 1962-63

	1962	1963	Ændring 1962-63
	mill. kr.		
Til:			
Sverige	252,1	299,0	46,9
Norge	161,2	157,8	÷ 3,4
United Kingdom.....	100,8	131,6	30,8
Schweiz.....	30,8	36,1	5,3
Østrig	25,3	31,3	6,0
Portugal.....	13,3	12,5	÷ 0,8
EFTA-lande i alt.....	583,5	668,3	84,8
Vesttyskland.....	217,6	233,0	15,4
Holland.....	94,4	82,9	÷11,5
Belgien-Luxembourg.....	28,9	35,4	6,5
Frankrig.....	59,8	68,2	8,4
Italien.....	56,9	61,5	4,6
EEC-lande i alt.....	457,6	481,0	23,4
Finland.....	115,6	102,8	÷12,8
U.S.A.....	74,7	78,7	4,0
Canada.....	25,4	27,0	1,6
Eksport til 14 lande.....	1256,8	1357,8	101,0
Eksport i alt.....	1909,4	2131,5	222,1

betyder relativt meget i den danske eksport. Denne indflydelse ville isoleret set have betydet en dansk eksportforøgelse på 18 mill. kr.

Tilbage bliver dog en »autonom« dansk eksportstigning til EFTA-landene på knap 32 mill. kr. svarende til godt 5 pct. af den danske eksport til disse lande i 1962.

Den danske eksport til fællesmarkedslandene blev i 1963 forøget med 23 mill. kr. Disse lande forøgede imidlertid deres samlede import så stærkt, at en tilsvarende ændring i den danske eksport til området ville have medført en eksportstigning på næsten 59 mill. kr.

Under hensyn til den danske eksports geografiske fordeling skal denne stigning dog formindskes med næsten 20 mill. kr., mens på den anden side eksportens varemæssige sammensætning betyder en forøgelse på næsten 16 mill. kr.

Resultatet heraf bliver, at den »autonome« eksportændring over for EEC-landene var på minus 31 mill. kr. Den forbedring, som i 1963 skete af de danske produkters stilling inden for EFTA-området svarer altså stort set til den forringelse, som samtidig foregik inden for EEC.

Eksportændringen over for de vigtigste enkelte lande er nærmere belyst i tabel 7. Over for

Sverige og United Kingdom har der været en væsentligt stærkere eksportstigning, end hvad der kan forklares alene ved stigningen i de pågældende landes import. Den autonome eksportstigning over for Sverige var på godt 26 mill. kr. svarende til næsten 11 pct. af den samlede eksport til Sverige i 1962. Over for United Kingdom var den danske varefordeling skyld i en væsentlig del af fremgangen; den »autonome« eksportfremgang var dog på 10 mill. kr., svarende til 10 pct. af 1962-eksporten.

Eksporten til Norge faldt med godt 3 mill. kr. til trods for en stigning i landets samlede import. Den »autonome« eksportnedgang er derfor større end den faktiske, nemlig på næsten 11 mill. kr., svarende til næsten 7 pct. af eksporten til Norge i 1962.

Over for fællesmarkedet var der som nævnt en »autonom« eksportnedgang (netto) på 31 mill. kr. Mere end halvdelen heraf skyldes en nedgang i eksporten til Holland, idet den »autonome« eksportændring her var på minus 18 mill. kr. svarende til 19 pct. af eksporten i alt i 1962. Med hensyn til Vesttyskland var der en eksportstigning på 15 mill. kr. selv om den samlede tyske import kun steg svagt, men den danske eksport var koncentreret på varer, som

Tabel 6. Analyse af ændringer i den danske eksport til 14 lande af maskiner og instrumenter fra 1962 til 1963

	Alle 14 lande	heraf	
		EFTA	EEC
	mill. kr.		
Eksportændring til området i alt.....	101,0	84,8	23,4
Indflydelse fra ændring i områdets import i alt.....	113,9	37,6	58,8
Indflydelse fra den danske eksports fordeling på de enkelte lande.....	÷41,1	÷ 2,8	÷19,7
Indflydelse fra den danske eksports varefordeling inden for de enkelte lande	35,9	18,3	15,5
»Autonom« eksportændring.....	÷ 7,7	31,7	÷31,2

Tabel 7. Analyse af ændringen i den danske eksport af maskiner og instrumenter til enkelte lande fra 1962 til 1963

	Sverige	Norge	U.K.	Vesttyskl.	Holland	Finland	U.S.A.
	mill. kr.						
Eksportændring til landet i alt.....	46,9	÷ 3,4	30,8	15,4	÷11,5	÷12,8	4,0
Indflydelse fra ændringen i landets import i alt.....	15,0	7,6	8,4	1,3	8,8	÷ 8,3	5,7
Indflydelse fra den danske eksports varefordeling.....	5,5	÷ 0,3	12,1	15,4	÷ 2,6	÷ 1,2	3,2
»Autonom« eksportændring.....	26,4	÷10,7	10,3	÷ 1,3	÷17,7	÷ 3,3	÷ 4,9

Tabel 8. Den »autonome« eksportændring fra 1962 til 1963 fordelt på varegrupper og lande. 1 000 \$

	Sverige	Norge	U.K.	Schweiz	Østrig	Portugal	Vesttyskland	Holland	Belg.-Lux.
711.....	718	÷ 682	1 351	÷ 57	6	46	77	÷ 443	64
712.....	202	136	÷ 599	÷ 81	297	÷ 3	422	7	÷ 40
714.....	72	92	32	46	7	5	121	13	3
715.....	192	÷ 69	÷ 95	62	129	÷ 26	186	÷ 3	57
717.....	41	÷ 35	26	÷ 83	8	53	239	÷ 59	÷ 49
718.....	981	÷ 90	788	÷ 71	÷ 331	÷ 385	÷ 201	206	235
719.....	1 736	÷ 1 650	693	695	275	÷ 67	÷ 1 643	÷ 1 160	88
722.....	36	2	÷ 1 652	2	236	11	267	÷ 527	÷ 93
723.....	14	15	2	65	÷ 11	3	3	5	1
724.....	1 719	115	363	80	÷ 87	57	1 205	÷ 911	50
725.....	32	664	139	÷ 77	41	13	236	271	41
726.....	÷ 93	2	20	9	20	÷ 10	÷ 12	27	15
729.....	197	÷ 49	488	40	149	15	10	130	30
861.....	÷ 200	÷ 97	÷ 72	÷ 332	÷ 3	21	÷ 1 162	÷ 121	÷ 14
862.....	93	30	÷ 3	55	÷ 1	0	6	÷ 3	0
863.....	28	68	3	1	3	÷ 1	43	9	4
864.....	34	÷ 3	0	8	0	0	15	÷ 1	0
I alt.....	3 818	÷ 1 551	1 484	362	738	÷ 268	÷ 188	÷ 2 560	392
Danm. eksp.									
i alt 1962..	36 418	23 295	14 567	4 453	3 650	1 914	31 440	13 633	4 166
»Autonom» ændring i pct. af eksp.	10,5	÷ 6,7	10,2	8,1	20,2	÷ 14,0	÷ 0,6	÷ 18,8	9,4

viste en relativt stor importstigning. Dette kan fuldt ud forklare den danske eksportstigning, og den »autonome« ændring viser en ganske svag forringelse af de danske produkters stilling i den tyske import.

Den samlede finske import var mindre i 1963 end 1962, men den danske eksport til Finland viste en relativt kraftigere nedgang, således at den »autonome« eksportændring var på minus 3 mill. kr.

I U.S.A. har de danske produkter ikke kunnet følge stigningen i den samlede import, og deres stilling er forringet i et omfang, som svarer til 5 mill. kr., hvilket udgør næsten 7 pct. af den samlede eksport til U.S.A. i 1962.

Den »autonome« eksportændring er i tabel 8 fordelt på varer og lande, jfr. den generelle anmærkning side 46. Med hensyn til de enkelte lande bemærkes det ud over det allerede

anførte, at eksportændringen har været positiv over for Schweiz og Østrig, for det sidste lands vedkommende en relativt meget betydelig fremgang, mens der overfor Portugal lige som året før har været en negativ »autonom« eksportændring. Fællesmarkedslandene viser alle, bortset fra Belgien-Luxembourg, en negativ »autonom« eksportændring – relativt set har den været kraftigst over for Italien.

Blandt de mere betydende varegrupper har der været en ret betydelig relativ eksportfremgang for grupperne 724 (radio- og fjernsynsmotagere) og 725 (elektriske husholdningsapparater) ganske som det var tilfældet året før, og desuden også for grupperne 715 (værktøjsmaskiner) og 729 (andre elektriske apparater m.v.). Den »autonome« eksportnedgang skyldes i væsentligt omfang gruppe 861 (instrumenter), således som det også var tilfældet året før.

Frankrig	Italien	Finland	U.S.A.	Canada	EFTA	EEC	I alt	Danmarks eksport i alt 1962	»Autonom« ændring i pct. af eksport
÷ 593	÷ 452	÷ 591	÷ 83	219	÷ 54	÷ 1 347	÷ 1 856	16 833	÷ 11,0
483	÷ 57	÷ 178	÷ 100	÷ 298	÷ 452	815	÷ 213	14 607	÷ 1,5
÷ 119	57	÷ 15	÷ 290	9	110	75	÷ 111	3 855	÷ 2,9
÷ 21	79	÷ 55	181	÷ 46	193	298	571	3 331	17,1
33	÷ 26	38	181	70	10	138	437	4 558	9,6
111	÷ 441	428	104	÷ 306	892	÷ 90	1 028	11 498	8,9
÷ 318	÷ 422	÷ 374	÷ 1 701	310	1 682	÷ 3 455	÷ 3 538	10 498	÷ 5,0
141	÷ 40	÷ 271	454	33	÷ 1 365	÷ 252	÷ 1 401	17 431	÷ 8,0
÷ 3	÷ 1	6	÷ 100	1	88	5	0	613	0
÷ 49	÷ 198	÷ 24	142	÷ 9	2 247	97	2 453	12 070	20,3
45	8	149	75	÷ 28	812	601	1 609	5 085	31,6
28	30	23	36	÷ 15	÷ 52	88	80	985	8,1
83	÷ 17	194	239	47	840	236	1 556	9 434	16,5
÷ 83	÷ 418	181	138	20	÷ 683	÷ 1 798	÷ 2 142	10 199	÷ 21,0
÷ 1	1	÷ 2	÷ 30	÷ 1	174	3	144	213	67,6
10	1	10	35	0	102	67	214	227	94,3
1	0	÷ 1	4	1	39	15	58	130	44,6
÷ 252	÷ 1 896	÷ 482	÷ 715	7	4 583	÷ 4 504	÷ 1 111	181 567	÷ 0,6
8 642	8 224	16 695	10 791	3 679	84 297	66 105	181 567	.	.
÷ 2,9	÷ 23,1	÷ 2,9	÷ 6,6	0,2	5,4	÷ 6,8	÷ 0,6	.	.

Generel anmærkning

På grund af de fejkilder, som knytter sig til en statistik over udenrigshandelen (jfr. denne series 3. hæfte, side 15-17), er resultaterne af denne undersøgelse præget af en ikke uvæsentlig usikkerhed. En sammenligning mellem den registrerede danske eksport til de enkelte lande inden for de enkelte varegrupper og de tilsvarende oplysninger om importen fra Danmark i de forskellige lande viser i flere tilfælde ret betydelige uoverensstemmelser – større end hvad der kan forklares ved, at eksporten normalt opgøres f. o. b. og importen c. i. f. I visse tilfælde kan det skyldes, at man i enkelte lande, i modsætning til hvad der er tilfældet i Danmark, søger at holde varer til reparation uden for statistikken. Dette forhold, såvel som de fleste andre kilder til uoverensstemmelse, kan der ikke korrigeres for. I andre tilfælde er der tale om en åbenbar tidsforskydning i registreringen; f. eks. er der i dansk statistik i 1962 anført en ret betydelig eksport af cementovne (i SITC 719) til Norge, og en væsentlig del af denne eksport er i Norge tilsyneladende først registreret som import i 1963. Det er dog kun ganske få steder en sådan forklaring synes nærliggende.

Man har ikke foretaget korrektioner for sådanne uoverensstemmelser, men benyttet de offentliggjorte tal i beregningerne.

Disse beregninger er som beskrevet foretaget ved at sammenligne den relative stigning i *eksporten fra Danmark* til det enkelte land med den relative stigning i den totale import i det pågældende land.

Man har foretaget en kontrol herpå ved som grundlag at benytte oplysningerne om *importen fra Danmark* i de enkelte fremmede lande og sammenligne den relative ændring i totalimporten med den relative ændring i importen fra Danmark.

Denne kontrolberegning viser ret god overensstemmelse med de her beskrevne resultater for så vidt angår oplysningerne om den samlede »autonome« ændring over for de enkelte lande. Derimod er usikkerheden i mange tilfælde betydelig ved fordelingen af den »autonome« ændring på de enkelte varegrupper, således som det er sket i tabellerne 4 og 8, da uoverensstemmelserne her summerer sig op på restbeløbet. Disse tabeller må derfor stort set kun betragtes som en illustration af, at den beregnede »autonome« eksportændring over for det enkelte land er sammensat af en række forskellige tendenser, såvel positive som negative.

Bilag

Fortegnelse over de enkelte varegrupper under maskiner og instrumenter med angivelse af i hvilket hæfte i serien »Industrieksporten fra Danmark og nogle andre lande siden 1953«, der findes en særlig beskrivelse af udviklingen i eksporten for varegruppen eller dele deraf.

711 Motorer, ikke-elektriske.....	3. hæfte A
712 Landbrugsmaskiner.....	3. hæfte J, K, L, M
714 Kontormaskiner.....	3. hæfte R, S
715 Værktøjsmaskiner.....	3. hæfte Q
717 Maskiner til tekstilindustri m.v.....	3. hæfte O, P
718 Maskiner til forskellige andre industrier .	3. hæfte N, T
719 Andre ikke-elektriske maskiner.....	3. hæfte B, C, D, E, F, G, H, I, T, U, V, X
722 Elmotorer, afbrydere m.v.....	4. hæfte A, E
723 Isolerede kabler og ledninger.....	4. hæfte F
724 Radio- og fjernsynsmottagere.....	4. hæfte D
725 Elektriske husholdningsapparater.....	3. hæfte E, 4. hæfte C
726 Apparater til medicinsk brug m.v.....	4. hæfte H
729 Andre elektriske apparater m.v.....	4. hæfte B
861 Måle- og kontrolinstrumenter, fotografiske og optiske artikler.....	4. hæfte H, I
862 Fotografiske film m.v.....	} Ikke specielt undersøgt
863 Kinematografiske film.....	
864 Ure.....	

INDHOLD

Indledning.	3
Bilagstabeller til indledningen.....	11
Omregningskurser.....	14
Udviklingen for forskellige varegrupper.....	15
A. Generatorer, motorer, omformere etc.....	16
B. Primærelementer og -batterier.....	18
C. Håndværktøj og husholdningsapparater med el-motor ...	21
D. Radio- og fjernsynsudstyr m.v.....	23
E. Afbrydere og modstande m.v.....	25
F. Isolerede ledninger, kabler etc.....	28
G. Instrumenter til navigation, tegning m.v.....	30
H. Apparater til medicinsk brug m.v.....	32
I. Manometre, termostater m.v.....	34
Supplement.....	37